

POLITIECONTACTEN VAN MINDERJARIGEN
en
JUSTITIELE AFDOENING

rapporteur: J. Junger-Tas

research team: J. Junger-Tas
M. Sampiemon
E. Barendse-Hoornweg
I. Miedema

Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum
Ministerie van Justitie

1981

I N H O U D

	blz.
I INLEIDING EN ONDERZOEKOPZET	1
1.1 Inleiding	1
1.2 Opzet van het onderzoek	5
2 DE POLITIECONTACTEN: FEITEN EN MINDERJARIGEN	9
2.1 Feiten ter kennis gekomen van de politie	9
2.2 Minderjarigen ter kennis gekomen van de politie	12
2.3 Politiecontacten voor niet-delicten	16
3 AARD POLITIECONTACTEN EN ACHTERGRONDVARIABLEN	22
3.1 Aard der feiten	22
3.2 Ernst der feiten	24
4 AFDOENING DER FEITEN	26
4.1 Afdoening naar aard der feiten en aantal politiecontacten	26
4.2 Afdoening naar achtergrondvariabelen	31
4.3 Afdoening naar feit en achtergrond	33
5 SLOTBESCHOUWING	38
5.1 Samenvatting van de voornaamste onderzoek-resultaten	38
5.2 De Homals-analyse	39
5.3 Enkele conclusies van het vooronderzoek	44

BIJLAGE 1: Tabellen 1 t/m 23

BIJLAGE 2: Homals-oplossingen

1 INLEIDING EN ONDERZOEKOPZET

1.1 Inleiding

Sinds de jaren zestig constateert men een duidelijke daling in het aantal minderjarigen dat met gerechtelijke autoriteiten in aanraking komt. Het aantal minderjarigen dat voorwerp was van een justitiële maatregel is gedaald van 42.181 in 1960 tot 24.241 in 1976. Uitgaande van de veronderstelling dat de sociale en gezinsomstandigheden die over het algemeen tot gerechtelijk ingrijpen leiden, zich in deze periode niet ingrijpend gewijzigd hebben, mag men uit deze cijfers opmaken dat er een verandering is opgetreden in het gerechtelijk beleid. Deze betreft voornamelijk een grotere terughoudendheid bij het gerechtelijk ingrijpen. Nu is wel de vraag of deze terughoudendheid tot uiting komt bij civielrechtelijk dan wel bij strafrechtelijk ingrijpen.

Het kinderbeschermingssysteem heeft met drie categorieën minderjarigen te maken:

1. Kinderen onder voogdij, waarvan de ouders uit de ouderlijke macht zijn ontheven of ontzet (in 1976: $\pm$ 12.000).
2. Kinderen onder toezicht van de kinderrechter, wanneer zij met zedelijke of lichamelijke ondergang bedreigd worden (1976: $\pm$ 12.000).
3. Minderjarigen die een misdrijf plegen (1976: $\pm$ 6.000).

De beide eerste categorieën betreffen minderjarigen die een civielrechtelijke kinderbeschermingsmaatregel opgelegd kunnen krijgen. De derde categorie minderjarigen krijgt te maken met het kinderstrafrecht of met een civielrechtelijke afdoening.

Hoe is nu de ontwikkeling binnen de drie onderscheiden groepen?

Het absolute aantal voogdikinderen is van 1967 tot 1978 gedaald van 19.000 tot 11.000. Parallel hieraan is het aandeel van de tehuisplaatsingen afgenomen van 42% naar 25,5%. Het aantal onder toezicht gestelde kinderen nam in dezelfde periode af van ongeveer 21.000 naar 11.000. Maar het aandeel tehuisplaatsingen in deze categorie bleef gelijk, en is 28,5% in 1967 en 29% in 1978.

Opvallend is dat het aantal veroordeelde minderjarigen tussen 1965 en 1975 niet sterk varieerde: het was 5.500 in 1965 en $\pm$ 6.000 in 1975.

Hiervan kreeg in 1965 11,7% een tuchtchoolstraf of gevangenisstraf opgelegd en in 1975 was dit 19,8%. Hier is dus sprake van een stijging. Met betrekking tot de vele vormen van probleemgedrag die aanleiding kunnen geven tot justitieel ingrijpen is er geen reden om te veronderstellen dat dit gedrag de laatste 10 jaar sterk is teruggelopen. Hier is de verandering in gerechtelijk beleid dan ook zeer uitgesproken. Maar ook met betrekking tot optreden bij jeugddelinquentie mag men van een gewijzigd beleid spreken. Wij weten immers, op grond van geregistreerde gegevens en op grond van slachtofferstudies, dat vanaf de jaren '50 de jeugdcriminaliteit aanzienlijk is gestegen (1). In 1976 was het aantal minderjarige verdachten inzake misdrijven, ingeschreven bij rijks- en gemeentepolitie toegenomen met 16,4% per 100.000; in 1977 was die toename 4,5% (2). Wanneer men dus constateert dat het strafrechtelijk ingrijpen niet is toegenomen, terwijl dit voor wat delinquent gedrag betreft wel het geval is, dan moet men ook op dit terrein wel besluiten tot een grotere terughoudendheid van de gerechtelijke autoriteiten.

Nu kan die terughoudendheid zich op velerlei wijzen uiten. Zo kunnen de Raden voor de Kinderbescherming minder vaak een maatregel rekeren, of er minder vaak toe overgaan om een plaatsing in een tehuis te adviseren, maar het kind veeleer in de eigen omgeving of in een pleeggezin te plaatsen. De kinderrechtter kan besluiten minder vaak tot een ondertoezichstelling over te gaan, maar trachten tot een buitenjustitiële regeling te geraken. Ook de officier van justitie kan besluiten meer zaken te seponeren en/of ze met een zog. parketstandje af te doen. Tenslotte - en hiermee belanden wij bij het eigenlijke onderwerp van dit rapport - kan ook de politie als een zeer functioneren en veel zaken op officieuze wijze afhandelen.

Hoewel niet in de wet verankerd, is het politieseponeren een in Nederland vrij algemeen aanvaard verschijnsel. Dit betekent in concreto, dat de (kinder)politie de zaak officieus afhandelt en een eventueel "politie-standje" uitdeelt, waarna de zaak als geseponerd kan worden beschouwd. Hiernaast bestaat het gebruik een kort intern rapportje op te stellen dat niet naar het Openbaar Ministerie (OM) gezonden wordt, maar waarop men in later voorkomende gevallen wel kan terugvallen. Op te merken valt dat bij de politie eveneens criteria als eerste contact met de politie, geslacht, leeftijd en ernst van het feit, een rol spelen.

Komt een zaak bij de officier kinderkzaken, dan kan deze besluiten een "berisping" te geven op grond van criteria als: aard van het feit, ernst en frequentie van het feit, geslacht, leeftijd, enz. De officier kan ook de Raad voor de Kinderbescherming verzoeken een onderzoek uit te voeren naar de persoonlijkheid en levensomstandigheden van de minderjarige. en dit te doen vergezellen van een advies. Hierna kan de officier alsnog besluiten tot seponering met een berisping, of tot een voorwaardelijk sepot met bepaalde voorwaarden. Tenslotte kan de officier beslissen dat vervolging noodzakelijk is, hetgeen dan een dagvaarding ter terechtzitting, in een aantal gevallen voorafgegaan door een vordering tot inbewaaringstelling, of een vordering tot een gerechtelijk vooronderzoek kan impliceren.

Concluderend kan men stellen dat de politie en het OM een groot aantal officiële en officieuze sanctiemogelijkheden ter beschikking staan die op vele en gevarieerde wijzen gehanteerd kunnen worden. En hoewel de jeugddelinquentie de laatste twintig jaar zeker niet is afgenomen, is het beleid er duidelijk op gericht zoveel mogelijk jeugdigen buiten de gerechtelijke molen te houden.

Nu is echter een belangrijke vraag in hoeverre een dergelijk beleid effectief is, dat wil zeggen in hoeverre het niet-ingrijpen van politie en parket inderdaad tot gevolg heeft dat de meeste jongeren niet meer met de politie in aanraking komen. Dit is een complexe vraag die zeer vele aspecten kent. Ze is aanleiding geworden tot het opzetten van een omvangrijk onderzoek rond het afhandelingsbeleid van kinderkzaken door politie en parket en is opgesplitst in drie deelvragen:

1. Wat is de aard van de populatie van minderjarige overtreeders waar politie en parket mee te maken krijgen?
2. Welke factoren hangen samen met het optreden van delinquent gedrag?
3. Welke effecten heeft het zog. "standjes"beleid van politie en OM te Den Haag?

Het onderhavige rapport is het verslag van een statistisch onderzoek bij de kinderpollitie in Den Haag en Venlo, waarin een poging wordt gedaan om alvast enig antwoord te verkrijgen op de eerste van die deelvragen. Meer bepaald was het ons te doen om beter inzicht te krijgen in aard

en omvang van zowel zaken als minderjarigen die gedurende een periode van 1 jaar bij de kinderpollitie binnenkomen.

De steden Den Haag en Venlo zijn gekozen op grond van het feit dat in deze steden zowel door politie als door parket inzake minderjarigen een verschillend beleid zou worden gevoerd. Op grond van verklaringen van politie- en parketautoriteiten kwam het volgende beeld naar voren.

In Den Haag zou veelvuldig gebruik worden gemaakt van het politiesept. Hierbij zou voor misdrijven de vuistregel gelden: twee maal een politiesept en de derde maal een proces-verbaal. Bovendien zou ook op parket-niveau een liberaal beleid gevoerd worden, waarbij men veelvuldig het zog. parketstandje zou hanteren. Hierna wordt alsnog geseponereerd. In Venlo daarentegen zou de politie praktisch geen zaken seponeren. Hier komt het slechts in enkele gevallen voor dat een minderjarige wordt "onderhouden", waarbij geen proces-verbaal wordt opgemaakt. Het lijkt erop dat in Venlo inzake minderjarigen door politie en parket een straffer beleid wordt gevoerd dan in Den Haag.

Gezien de eerste en derde vraagstelling van het onderzoek komt het ons belangrijk voor om twee contrasterende beleidslijnen tegen elkaar af te zetten. Op deze wijze hopen we een beter inzicht te kunnen verkrijgen in de effecten die een dergelijk beleid op de betrokken minderjarigen kunnen hebben.

In dit eerste verslag van het onderzoek rapporteren we over gegevens die we bij politie en parket hebben gevonden. Met betrekking tot de politie hebben wij alle gevallen geanalyseerd die in één jaar bij de politie binnenkwamen, onafhankelijk van de omstandigheid of er al dan niet een proces-verbaal werd opgemaakt. Met andere woorden, wij zijn in dit onderzoek uitgegaan van alle politiecontacten, niet uitsluitend van de geverbaliseerde contacten. In Den Haag hebben we -gezien het grote aantal minderjarigen- een random steekproef van 1 op 3 getrokken, in Venlo namen we alle gevallen. Hierbij willen we wel aantekenen dat de politie van Den Haag vrijwel het enige korps in Nederland is dat een registratiesysteem bezit van alle politiecontacten van minderjarigen, ook die contacten die niet tot een proces-verbaalleiden. In de meeste politiekorpsen worden deze laatste gegevens alleen opgenomen in de vorm van mutaties, die buitengewoon moeilijk statistisch te verwerken zijn. Als gevolg hiervan beschikken wij over een aantal gegevens in Den Haag

die elders niet beschikbaar waren, zodat helaas niet op alle terreinen vergelijkingen kunnen worden getrokken.

In dit deelonderzoek stonden de volgende vier vragen centraal:

1. Wat voor zaken komen er in een jaar bij de politie binnen met betrekking tot omvang, aard en ernst?
2. Wat zijn de achtergronden -in termen van geslacht, leeftijd, gezinsverband, etnische oorsprong, opleiding e.d.- van de minderjarigen die in dat jaar met de politie in aanraking kwamen?
3. Hoe onderscheiden diegenen, voor wie dat het eerste politiecontact was, zich van hen die reeds meerdere politiecontacten hadden?
4. Wat is het afdoeningsbeleid van de politie, van het parket en van de kinderrechter, wanneer men rekening houdt met persoonsachtergronden en met de frequentie van politiecontacten?

1.2 Opzet van het onderzoek

Dit vergelijkend onderzoek is op vele problemen gestuit die alle terug te voeren zijn op zowel aard als omvang van de politieregistratie van contacten met minderjarigen in Den Haag en Venlo. Zoals gezegd hanteert Den Haag een uitgebreid tegratatie-systeem, waarbij alle contacten met minderjarigen genoteerd worden, ook die welke -eventueel bij herhaling- niet tot het opmaken van een proces-verbaal leiden. In Venlo daarentegen worden praktisch alleen die contacten in de registratie opgenomen die tot een proces-verbaal aanleiding geven. Slechts in heel enkele gevallen wordt een politiecontact d.m.v. een mutatie in het politieregister geregistreerd.

In hoeverre de Venlose politie contacten met minderjarigen heeft en deze officieus afdoet zonder dat dit in een of andere vorm van registratie resulteert, valt op grond van dit vooronderzoek niet vast te stellen. Zo werden voor Den Haag niet alleen de politiecontacten in 1976 vastgelegd, maar ook alle voorgaande contacten die in het dossier vermeld stonden, in het vooronderzoek opgenomen. Wat Venlo betreft was dit alleen mogelijk voor zover de uittreksels uit de Justitiële Documentatie voorgaande contacten vermeldden. In dit geval gaat het dus altijd om contacten die tot een proces-verbaal geleid hebben. Het verlies aan gevallen dat aldus geleden werd is echter beperkt van aard gezien het uiterst geringe aantal contacten dat in de politiemutaties geregistreerd wordt,

en niet leidt tot een proces-verbaal.

Hiernaast is er echter nog een verlies aan informatie. Het Haagse registratiemodel heeft ons in staat gesteld inderdaad alle politiecontacten te noteren waarbij de gepleegde feiten nauwkeurig konden worden geteld. In Venlo daarentegen was dit veel moeilijker: gezien de vele ontbrekende gegevens hebben we moeten besluiten alleen de ten laste gelegde feiten uit de processen-verbaal te tellen. Hierdoor treedt een onderschatting op van het totaal aantal gepleegde feiten in Venlo. Bovendien kan mede door deze omstandigheid een vertekening zijn opgetreden waardoor het accent in Venlo, sterker dan in Den Haag, is gevallen op de wat ernstiger feiten.

Deze inleidende opmerkingen strekken ertoe de aandacht te vestigen op het feit dat vergelijkingen tussen Den Haag en Venlo slechts met de grootste omzichtigheid mogen worden getrokken en geïnterpreteerd. Op de volgende bladzijden zullen de implicaties hiervan nog worden geëxpliciteerd, maar het lijkt nuttig er hier reeds op te wijzen.

Anderzijds hebben wij -daar het om een nog niet eerder uitgevoerde benadering van de problematiek gaat waarbij vele interessante gegevens aan het licht kwamen- toch gemeend een poging te moeten wagen iets meer inzicht te verkrijgen in de verschillen in afhandelingsbeleid.

Hoe is nu een en ander praktisch in zijn werk gegaan?

Uit het dossierbestand van de Haagse politie van 1976 is een random steekproef getrokken van 1 op de 3 minderjarigen die in dat jaar met de politie in aanraking kwamen. Deze steekproef is getrokken met behulp van de codeerlijsten jeugdcriminaliteit die de politie gebruikt om statistische gegevens te verzamelen. Die codeerlijsten hebben wij, ten behoeve van het onderzoek, enigszins uitgebreid, omdat we aanvullende gegevens wilden verzamelen over de afdoening van zaken door de officier kinderzaken en de kinderrechter. In de praktijk bleek deze procedure op aanzienlijke moeilijkheden te stuiten.

Een van de moeilijkheden bij het trekken van de steekproef was het feit dat de administratie van de Haagse kinderpollie gebaseerd is op zog. familiedossiers. Dit heeft tot gevolg dat kinderen uit één gezin hetzelfde identificatienummer krijgen, waardoor het uitselecteren van een familie lid ernstig werd bemoeilijkt. Een bijkomende moeilijkheid was dat minderjarigen die voor de eerste maal met de politie in aanraking

komen niet direct een dossiernummer krijgen, maar het nummer 99999. Om nu het selecteren van personen mogelijk te maken, moesten alle onbekende nummers (99999) en alle dubbele nummers uitgezocht worden.

Een tweede stap in het onderzoek was de gang naar het parket. Daar politiedossiers niet worden bijgehouden met betrekking tot de afdoening van de officier van justitie en de kinderrechtter, moesten we op het parket de zakendossiers bij de minderjarigen zoeken. Op deze wijze zouden we te weten kunnen komen op welke wijze de verschillende contacten waren afgedaan. Hierbij stuitte we op het probleem dat het met de gegevens die ons ter beschikking stonden -zoals naam, geboortedatum en proces-verbaalnummer- uiterst moeilijk en arbeidsintensief bleek de zakendossiers hierbij te zoeken. Gezien het grote aantal dossiers dat nodig was en de tijd die hiermee gemoeid zou zijn, werd toen besloten om de afdoeningen te coderen van de uittreksels uit de Justitiële Documentatie.

Wat Venlo betreft moesten we enigszins anders te werk gaan. Op het parket is uitgegaan van de processen-verbaal binnengekomen in 1979, en bij de politie van de mutaties. Alle minderjarigen die in 1979 in Venlo in contact zijn gekomen met het justitiële apparaat, zijn opgenomen in dit onderzoek. Op het parket in Roermond (alle p.v.'s en persoonsgegevens worden op het parket verzameld en bewaard) zijn de dossiers van de desbetreffende minderjarigen bestudeerd. Ter aanvulling zijn op het politiebureau in Venlo alle mutaties in 1979 nagegaan, om zo ook inzicht te kunnen krijgen op het aantal en de aard van de "politiestandjes". Dus zijn over die jongeren die in Venlo in 1979 met justitie in contact zijn gekomen gegevens verzameld in dat jaar op zowel parket- als politieniveau. Voor wat eerdere contacten betreft, zijn alleen gegevens verzameld wanneer het zaken betrof die tenminste op het niveau van het parket behandeld zijn.

Het totale aantal minderjarigen waar het hier om gaat is zo laag (212) dat er geen steekproef getrokken werd zoals in Den Haag: alle zaken zijn opgenomen.

De procedure die wij gevolgd hebben bij de materiaalverzameling heeft ertoe geleid dat wij over gegevens beschikken van de minderjarigen die bij de politie terechtkwamen, van de contacten die zij dat jaar of eerder reeds hadden en van de wijze waarop die zaken werden afgedaan.

In het nu volgende verslag zal eerst een overzicht worden geboden van de feiten die ter kennis van de politie kwamen en van de minderjarigen die hiermee gemoeid waren. Hierna zal getracht worden de aard van de politiecontacten in verband te brengen met achtergrondvariabelen van de groep minderjarigen.

Tenslotte zal het afhandelingsbeleid van de justitiële autoriteiten worden gezien. Daarbij zullen de aard en omvang van de delicten en de achtergrondvariabelen van de minderjarigen bij de analyse worden betrokken. Steeds zullen Den Haag en Venlo met elkaar vergeleken worden, waarbij gepoogd zal worden inzicht te krijgen in mogelijke achtergronden van gevonden verschillen.

Het rapport zal afgesloten worden met enkele zeer voorlopige conclusies ten aanzien van het gevoerde afhandelingsbeleid.

2 DE POLITIECONTACTEN: FEITEN EN MINDERJARIGEN

2.1 Feiten ter kennis gekomen van de politie

Zoals reeds vermeld is uit het totaal der minderjarigen die in 1976 met de politie in Den Haag in aanraking zijn gekomen, een steekproef getrokken van 1 op 3. Dit bracht het totaal aantal feiten in het onderzoek dat ter kennis is gekomen van de politie op 877.

In Venlo is -zoals reeds aangegeven- geen steekproef getrokken. Daar zijn alle (ten laste gelegde) feiten geregistreerd die in 1979 ter kennis van de politie kwamen. Dit aantal bedraagt 283.

Deze feiten zijn in drie hoofdcategorieën verdeeld, te weten:

- vermogensdelicten;
- agressieve delicten;
- geen delicten.

De vermogensdelicten vallen uiteen in 3 categorieën: a) diefstal voertuigen (fiets, bromfiets, auto) en joy-riding; b) winkeldiefstal en eenvoudige diefstal (zakkenrollerij, diefstal uit automaten, verduistering, e.d.); en c) ernstiger diefstal (diefstal d.m.v. braak, diefstal met geweld, heling).

Bij agressieve delicten onderscheiden we: agressie tegen zaken (vernietiging, brandstichting, misdrijven tegen de openbare orde), en agressie tegen personen (mishandeling, aanranding, verkrachting).

De groep "geen delicten" omvat: a) probleemgedrag (druggebruik, onhandelbaarheid, veelvuldig schoolverzuim, onzedelijk gedrag); b) weglopen; en c) baldadigheid.

Tabel 1 geeft een overzicht van de verdeling van de feiten die ter kennis zijn gekomen van de politie in Den Haag en in Venlo in beide peiljaren over de diverse categorieën.

Tabel 1: Verdeling van het aantal feiten ter kennis gekomen van de politie. Peiljaar Den Haag 1976, en Venlo 1979.

	Den Haag		Venlo	
	aantal	%	aantal	%
vermogensdelicten				
- diefstal voertuigen	133	15,5	19	6,5
- lichte diefstal	227	26,5	57	20
- ernstiger diefstal	130	14,5	109	38,5
agressieve delicten				
- agressie tegen personen	24	3	32	11,5
- agressie tegen zaken	53	6	43	15
geen delicten				
- probleemgedrag	38	4,5	11	4
- weglopen	191	22	8	3
- baldadigheid	68	8	4	1,5
totaal	864	100	283	100

Uit tabel 1 komen zeer grote verschillen naar voren met betrekking tot de aard der feiten die in beide steden in de politieregistratie worden opgenomen. Het meest opvallende verschil is wel dat er in Venlo twee en een half maal meer ernstiger diefstallen en drie maal meer agressieve delicten door de politie genoteerd werden. Anderzijds betreft in Den Haag ruim een derde van de feiten geen delicten, terwijl dit in Venlo slechts 8,5% is.

Wanneer we ervan uitgaan dat het delictpatroon van minderjarigen in Venlo niet fundamenteel verschilt van dat in Den Haag, en dat ook in Venlo probleemgedrag en weglopen voorkomen, dan moet men wel concluderen dat in Venlo feiten van geringe ernst en feiten die geen delict vormen niet of nauwelijks in de politieregistratie worden opgenomen.

Nu wordt een vergelijking tussen Den Haag en Venlo bemoeilijkt door het feit dat in Den Haag politiecontacten op grond van gedrag dat geen misdrijf is, meer dan een derde van het totaal aantal geregistreerde feiten vormt, terwijl dit type gedragingen in Venlo niet of nauwelijks tot registratie leidt. Daarom hebben we de verdeling over verschillende feiten nogmaals vergeleken, maar nu met uitsluiting van de niet-delict contacten.

Tabel 2: Verdeling van de delicten in beide steden in % - Peiljaar Den Haag 1976 en Venlo 1979.

	Den Haag	Venlo
	N = 567	N = 260
vermogensdelicten		
- diefstal voertuigen	23,5	7
- lichte diefstal	40	22
- ernstiger diefstal	23	42
agressieve delicten		
- agressie tegen personen	4	12,5
- agressie tegen zaken	9,5	16,5
	100%	100%

$$\chi^2 = 89.8; df = 4; p < 0,001$$

Zoals men kan zien zijn de verschillen nog steeds aanzienlijk. In Den Haag werd veel vaker diefstal van voertuigen -hetgeen in de meeste gevallen joy-riding betekent- door de politie genoteerd, terwijl in Venlo naar verhouding meer ernstiger diefstallen en veel meer agressieve delicten geregistreerd werden. De veronderstelling dringt zich op dat in Venlo alleen feiten van een relatief ernstiger karakter in de politieregistratie worden opgenomen. Dit zou kunnen betekenen dat voor zover de politie met minder ernstige feiten of met niet-delict gedrag in aanraking komt, ze deze feiten op officieuze wijze afdoet, zonder daar sporen van achter te laten in een of andere vorm van registratie. Officieel wordt in ieder geval door de Venlose politie het politiesept nauwelijks gehanteerd. Van het totaal aantal in 1979 in Venlo geregistreerde zaken werd 79,5% aan het OM overgedragen. Hiervan werd 75% door de officier van justitie afgedaan, en 22,5% door de kinderrechter. In Den Haag werd slechts 20% der zaken overgedragen aan het OM. Corrigeert men de Haagse cijfers door alleen de afdoening van delicten te beschouwen dan blijven zeer grote verschillen bestaan: de Haagse politie handelt ook van de delicten 70% zelf af en zendt slechts 30% door naar de officier van justitie. Deze doet daarvan de helft zelf af en draagt de andere helft over aan de kinderrechter.

2.2 Minderjarigen ter kennis gekomen van de politie

In tabel 1 en 2 is bekeken voor welke feiten de minderjarigen in het peiljaar in Den Haag en Venlo met de politie in contact waren gekomen. Zoals in de inleiding echter vermeld hebben we ook voorgaande contacten met de politie genoteerd. Dit stelde ons namelijk in staat om onderscheid te maken tussen diegenen die (nog slechts) één politiecontact hadden gehad en degenen die reeds meermalen met de politie in aanraking waren gekomen. Neemt men ook de voorgaande politiecontacten in aanmerking dan waren in Den Haag 586 minderjarigen verantwoordelijk voor 2416 feiten; in Venlo -waar alleen die voorgaande politiecontacten geteld zijn die tot een proces-verbaal leidden- komt men op een totaal van 212 minderjarigen voor 590 zaken.

Bezien tegen de achtergrond van de jeugdbevoiking van 12 tot 18 jaar kan men het volgende zeggen.

In Den Haag had een totaal van $\pm$ 1800 minderjarigen in 1976 tenminste één politiecontact gehad, hetgeen op een jeugdbevoiking van $\pm$ 54.800, zo'n 3,2% is. In Venlo waren dat er in 1979 212, en dat is een aandeel van 2,3% op een jeugdbevoiking van $\pm$ 9.000.

De groepen bevatten in Den Haag 25% meisjes en in Venlo 12,5%. Dit verschil vindt onder meer verklaring in het feit dat meisjes in veel sterkere mate dan jongens (twee derde tegen een vijfde) voor probleemgedrag met de politie in aanraking komen en, zoals we al zagen, ontbreekt die categorie in Venlo bijna geheel.

In hoeverre was er sprake van groepsgedrag? Voorzover we met betrekking tot dit punt over gegevens beschikken (in Venlo was dat over slechts 53% der zaken) bleek dit nauwelijks het geval te zijn. Zowel in Den Haag als in Venlo werd iets minder dan de helft der feiten alleen gepleegd. In minder dan een derde der gevallen was men met zijn tweeën. Ongeveer een kwart der feiten werd met drie of meer personen gepleegd.

Opvallend is ook dat er weinig verschil bestaat tussen beide steden wat de verhouding betreft tussen hen die in het onderzoekjaar voor het eerst met de politie in aanraking kwamen en diegenen die meerdere politiecontacten hadden gehad. In Den Haag was het voor 51% der minderjarigen het eerste contact, in Venlo was dit percentage 54%.

Twee aspecten in verband met leeftijd leken ons verder nog van belang.

Het eerste betreft de vraag in hoeverre er leeftijdsverschillen optreden naar gelang men voor het eerst met de politie in contact komt dan wel meerdere contacten heeft gehad. Het tweede betreft de verschillen tussen Den Haag en Venlo.

Teneinde echter zinvolle vergelijkingen tussen beide steden mogelijk te maken, hebben wij de categorie "geen delict" -die in Den Haag zo uitgebreid is maar in Venlo praktisch niet voorkomt- buiten beschouwing gelaten. De vergelijkingen die in de rest van dit rapport tussen Den Haag en Venlo worden getrokken, zullen dan ook uitsluitend betrekking hebben op politiecontacten op grond van een delict.

In de bijlage geven tabel 1 en 2 een overzicht van de leeftijd van jongens en meisjes naar het aantal politiecontacten. Een duidelijke overeenkomst tussen Den Haag en Venlo is het feit dat zij die reeds eerdere contacten met de politie hadden, gemiddeld ouder zijn dan zij voor wie het de eerste maal is. Dit geldt voor beide geslachten.

Vergelijkt men jongens met meisjes, dan blijken meisjes gemiddeld genomen op wat latere leeftijd met de politie in contact te komen dan jongens. Van de meisjes met eerdere politiecontacten is in Den Haag 70% 15 jaar of ouder en in Venlo 100%. Bij de jongens zijn deze percentages respectievelijk 59% en 94%.

Opvallender dan de overeenkomsten zijn echter de verschillen tussen Den Haag en Venlo. Van degenen voor wie het in het peiljaar het eerste politiecontact was, was in Den Haag een kwart 12 jaar of jonger; in Venlo was dit maar 14%. Deze uitkomst suggereert dat politiecontacten met heel jonge kinderen in Venlo wellicht minder snel tot registratie leiden en dat een officieel proces-verbaal eerst opgemaakt wordt bij het bereiken van de 13- of 14-jarige leeftijd.

Een nog aanzienlijker verschil betreft de oudere leeftijdsgroep met meerdere contacten: meer dan de helft van deze categorie in Venlo is 17 jaar tegen slechts 12% in Den Haag. Praktisch alle Venlose jongens met meerdere politiecontacten zijn 15 jaar of ouder. In Den Haag is dit het geval voor 59% van de jongens met meerdere politiecontacten.

De meeste jongeren wonen ten tijde van het plegen van het feit thuis. In Den Haag woont 72% in een volledig gezin en een vijfde in een 1-ouder gezin. Deze percentages wijken bij de groep jongeren die meerdere malen politiecontact hadden nauwelijks af. Dit is echter wel het geval voor

wat Venlo betreft. Daar leeft 17,5% van hen met één politiecontact in een 1-ouder gezin, hetgeen niet veel afwijkt van het Haagse percentage, maar van hen met meerdere contacten is dat 25,5%.

Bij de indeling van de beroepen is gebruik gemaakt van de beroepsclassificatie van Van Tulder, die globaal het volgende inhoudt:

- Sociale laag 1: vrije en academische beroepen, directeuren van grote ondernemingen, leraren middelbaar onderwijs, zeer hoge ambtenaren.
- Sociale laag 2: hoge kaderfuncties, directeuren van kleine ondernemingen, grote landbouwers, middelbare technici.
- Sociale laag 3: directeuren van grote tot middelgrote bedrijven, middenkaderfuncties, middelgrote landbouwers.
- Sociale laag 4: eigenaars kleine oude en nieuwe bedrijven, kleine landbouwers.
- Sociale laag 5: geofende arbeiders, zeer lage bediendefuncties.
- Sociale laag 6: ongeschoolde en ongeofende arbeiders.

Van de hoofden van gezinnen waarin de betreffende minderjarigen wonen, is een vrij groot aantal werkloos: in Den Haag ongeveer 10%, in Venlo zelfs 21%. In tegenstelling tot Den Haag kwam in Venlo weer een verschil naar voren tussen jongeren met één politiecontact en de anderen: van de eerste categorie was 18% van de gezinshoofden werkloos, van de groep met meerdere contacten was dit 27%, een niet onaanzienlijk verschil. De meeste beroepen van de rest van de gezinshoofden liggen in schaal 4, 5 en 6 volgens de indeling van Van Tulder. In beide steden is ongeveer de helft werkzaam in deze beroepsgroepen. Op te merken valt overigens het vrij grote percentage onbekenden (in Den Haag 30% en in Venlo 40%), waardoor deze gegevens met omzichtigheid moeten worden geïnterpreteerd.

Bezien we de schoolopleiding van de minderjarigen in verband met leeftijd en aantal contacten, dan valt op dat het opleidingsniveau van hen met meerdere politiecontacten met name in Den Haag lager is dan van diegenen die voor het eerst met de politie in aanraking komen (zie bijlage, tabel 3). Ook als men de leeftijdscategorie constant houdt, dan blijft voor Den Haag zowel voor de 14-jarigen en jonger, als voor de leeftijdsgroep van 15 tot 18 jaar dat jongeren met meerdere politiecontacten vaker lager beroepsonderwijs en minder vaak HAVO- of VWO-onderwijs volgen dan

jongeren die slechts één politiecontact in het onderzoekjaar hadden. Maar niet alleen hebben jongeren met meer politiecontacten minder opleiding dan hun leeftijdgenoten met slechts één politiecontact; ze hebben ook vaker voortijdig de school verlaten.

We hebben dit aspect bekeken voor de leeftijdscategorie van 15 tot 18 jaar en de verschillen zijn bijzonder groot, zowel voor Den Haag als voor Venlo (zie bijlage, tabel 4). Hieruit komt naar voren dat onder degenen met meerdere politiecontacten -en van dezelfde leeftijdsgroep- veel meer schoolverlaters voorkomen dan onder hen die een eenmalig contact met de politie hadden. Hiernaast telt die groep ook relatief meer werklozen. Dit laatste houdt wellicht verband met de lagere opleiding, die bovendien in een aantal gevallen ook afgebroken zal zijn.

Het ziet ernaar uit dat zowel in Venlo als in Den Haag de groep jongeren met meerdere politiecontacten gemiddeld een lagere schoolopleiding heeft, deze vaker afgebroken heeft en vaker werkloos is dan de jongeren met een eenmalig contact. Men mag dus voorzichtig concluderen dat deze groep globaal genomen een lagere sociaal-economische status heeft dan de groep met slechts één politiecontact.

Een variabele die vooral in Den Haag een rol speelt, is de etnische achtergrond van de minderjarigen. In deze stad werd 83% van de onderzoeksgroep in Nederland geboren, terwijl 12% uit Suriname kwam. Het aandeel van de Surinamers in de Haagse bevolking is echter slechts 5,2%, zodat deze groep in de onderzoekpopulatie oververtegenwoordigd is. Dit geldt niet voor degenen die uit de Middellandse Zee-landen afkomstig zijn. Deze vormen 3,3% van de Haagse bevolking en 3,5% van onze groep minderjarigen. In Venlo liggen deze verhoudingen anders. Het aantal Surinamers is daar te verwaarlozen en het percentage jongeren uit Middellandse Zee-landen is 4%. Het grootste percentage buitenlanders -nl. 8,5%- is afkomstig uit andere landen van West-Europa, met name uit West-Duitsland. Van de totale groep in Venlo is 86,5% in Nederland geboren.

In beide steden zijn van ongeveer de helft der minderjarigen geen familieleden bij de politie bekend (Den Haag 47%, Venlo 55%). Maar er zijn in dit opzicht opmerkelijke verschillen tussen hen die voor het eerst met de politie in contact kwamen en degenen met meer contacten (zie bij-

lage, tabel 5). Aangegeven dient te worden dat in Venlo van de helft der gevallen geen gegevens met betrekking tot dit aspect voorhanden waren. De beschikbare gegevens wijzen echter in dezelfde richting als die van Den Haag: van jongeren met meerdere politiecontacten zijn meer familieleden bij de politie bekend dan van jongeren met slechts één contact. De resultaten lijken aan te geven dat minderjarigen met meerdere politiecontacten in een milieu verkeren waarin politiecontacten geen uitzondering vormen, maar vrij frequent voorkomen. Hoewel het hoofdonderzoek hier meer duidelijkheid zal bieden, kan men nu toch al de veronderstelling uitspreken dat een gezin waar politiecontacten van overige familieleden niet tot de uitzondering behoren, waarschijnlijk bevorderend werkt op de criminele carrière van de minderjarige.

Met betrekking tot Den Haag kan nog opgemerkt worden dat het bovenstaande nog sterker geldt voor de Surinaamse jongeren. Van de Surinamers met meerdere politiecontacten heeft slechts 22% geen familieleden in het dossier, waar dit voor de gehele groep met meer contacten 33,5% is. Vergelijkt men echter Hagenaars en Surinamers met slechts één politiecontact, dan heeft 68,5% van de Surinamers geen familieleden in het dossier tegen 58,5% van de overige Hagenaars. De aantallen kinderen van buitenlandse werknemers zijn te gering om in dit opzicht een zinvolle analyse te maken.

2.3 Politiecontacten voor niet-delicten

Zoals al eerder ter sprake is gekomen, wijken Den Haag en Venlo zeer sterk van elkaar af waar het gaat om gedragingen die niet of nauwelijks als delicten aan te merken zijn. In Den Haag vormde dit type politiecontacten ruim een derde van het totaal, in Venlo slechts 8,5%. Dit betekent dat het in Venlo in 1979 om 15 minderjarigen ging: 8 gevallen van probleemgedrag (conflicten in het gezin, onhandelbaarheid, schoolverzuim), 4 weglopers, en drie gevallen van baldadigheid. Op één na, die door het OM werd afgedaan, heeft de Venlose politie deze zaken zelf afgehandeld. Al met al mogen we concluderen dat, hoewel we de frequentie waarmee dit type contacten in Venlo voorkomt niet kunnen beoordelen, ze in ieder geval slechts zelden tot politieregistratie lijken te leiden. Dit is dan ook de reden waarom we in de meeste vergelijkende analyses de categorie niet-delicten buiten beschouwing hebben gelaten; het zou de vergelijkingen

te scheef trekken.

Politiecontacten op grond van ander gedrag dan een delict komt echter in Den Haag veelvuldig voor en het lijkt toch de moeite waard hieraan enige aandacht te besteden. Met name de vragen waaruit dit gedrag dan hoofdzakelijk bestaat en hoe het verdeeld is over de verschillende leeftijdsgroepen en de beide geslachten, lijken ons van belang.

Zoals uit tabel 1 bleek, bestaat het niet-delictgedrag in Den Haag hoofdzakelijk uit weglopen. Van het totaal aantal feiten beslaat weglopen 64%, baldadigheid 23% en probleemgedrag 13%.

Tussen degenen voor wie dit het eerste politiecontact was en degenen die reeds meermalen met de politie in aanraking kwamen, bestaat weinig verschil in aard van het gedrag. Contacten voor baldadigheid nemen af van 25% tot 19% en weglopen neemt toe van 60% tot 65%, terwijl het probleemgedrag ongewijzigd blijft.

Een interessante variabele is het geslacht. Algemeen bestaat de opvatting dat meisjes veel minder voor delicten met de gerechtelijke autoriteiten in aanraking komen dan jongens, maar wel veel meer voor allerlei probleemgedragingen.

Tabel 3 geeft een overzichtje van de aard van het niet-delictgedrag naar geslacht en aantal politiecontacten.

Tabel 3: Niet-delictgedrag naar aantal politiecontacten en geslacht in Den Haag - in % -

	1 politiecontact		meerdere politiecontacten	
	jongens	meisjes	jongens	meisjes
	N = 46	N = 48	N = 52	N = 41
probleemgedrag	17,5	14,5	9,5	22
weglopen	48	81,5	52	70,5
baldadigheid	34,5	4	38,5	7,5
	100	100	100	100

$$x^2 = 15,66; df = 2; p < 0,001 \quad \left| \quad x^2 = 12,65; df = 2; p < 0,01$$

In deze tabel zien we dat meisjes nauwelijks voor baldadigheid met de politie in contact komen, maar des te meer voor weglopen. Dit geldt zowel voor eenmalige als voor meerdere politiecontacten.

Beschouwt men het verband met leeftijd, dan valt op dat met het stijgen van de leeftijd probleemgedrag, maar vooral weglopen, toeneemt, terwijl baldadigheid afneemt (zie bijlage, tabel 6).

Wat de afdoening betreft, worden praktisch alle gevallen door de politie zelf afgehandeld: op een totaal van 187 politiecontacten waarbij niet van een delict sprake was, werden er slechts 2 door de officier van justitie afgedaan.

Een belangwekkende vraag in dit verband betreft de specificiteit van de recidive. Is het zo dat jongeren die voor een delict met de politie in aanraking komen ook eerder reeds delicten pleegden, terwijl jongeren die probleemgedrag vertonen geen delictverleden hebben? Met name in de Verenigde Staten is veel aandacht uitgeoefend op de kinderrechtbank en op de werkgever om de zog. "status-offenders", dat zijn jongeren die met de kinderrechtbank in aanraking komen voor voortdurend spijbelen, weglopen, onhandelbaarheid, e.d., te scheiden van delinquenten, omdat het om een totaal andere categorie overtreeders zou gaan. Nu vormen in Nederland deze feiten ook geen delicten, hoewel zij aanleiding kunnen geven tot een ingrijpen van de kinderrechtbank op grond van bedreiging met zedelijke of lichamelijke ondergang. In dat geval kan de kinderrechtbank zijn toevlucht nemen tot een civielrechtelijke maatregel. De vraag is echter gewettigd in hoeverre het hier werkelijk om twee totaal verschillende categorieën minderjarigen gaat. Uit onderzoek is in het verleden reeds overvloedig aangetoond dat er bijvoorbeeld een duidelijk verband bestaat tussen veelvuldig spijbelen en delinquent gedrag.

Wij hebben dit met het aanwezige materiaal nogmaals willen toetsen. Hiervoor lenen zich vooral de Haagse gegevens, omdat de Venlose politie, zo ze al met niet-delictgedrag in aanraking komt, dit praktisch niet registreert.

Tabel 4: Eerdere politiecontacten naar laatst gepleegd feit in Den Haag
- in % -

	vermogensdelicten N = 157	agressieve feiten N = 36	geen delicten N = 91
voornamelijk delicten	85,5	86	57
geen delicten	14,5	14	43
	100	100	100

$$\chi^2 = 27,58; df = 2; p < 0,001$$

We zien inderdaad dat van hen die voor een delict met de politie in aanraking kwamen, de eerdere politiecontacten eveneens overwegend op delicten betrekking hadden. Wat echter opvalt is dat degenen die voor probleemgedrag met de politie in aanraking kwamen, een meer gemengd politieverleden kenden: meer dan de helft van hen had bij vorige gelegenheden delicten gepleegd. Dit resultaat wijst toch wel op een verband tussen probleemgedrag en delinquent gedrag. Het gaat zeker niet om volledig gescheiden gedragspatronen: jongeren met probleemgedrag blijken ook delicten te plegen.

We hebben nog nagezocht of er een verband bestaat tussen leeftijd en de aard van het politiecontact, waarbij de vraag was of jongeren die voor problematisch gedrag met de politie in contact kwamen, wellicht gemiddeld ouder waren dan de anderen. Dit bleek niet het geval: niet-delictgedrag vormde in Den Haag in alle leeftijdsgroepen ongeveer een derde van de politiecontacten met uitzondering van de 17- en 18-jarigen, waarvan 41,5% dit gedrag vertoonde (zie bijlage, tabel 7). Hieronder bevinden zich veel weglappende meisjes.

Een andere hypothese was dat problematisch gedrag vooral zou voorkomen bij kinderen uit middenklasse-milieus. We hebben dit getoetst aan de hand van de door de minderjarige gevolgde opleiding, omdat het beroep van de vader een te onbetrouwbare indicator was (te veel ontbrekende gegevens). Zoals echter uit tabel 8 van de bijlage naar voren komt is er weinig steun voor deze hypothese in onze gegevens. Alweer blijken diegenen die met de politie in contact kwamen voor niet-delictgedrag in

gelijke mate voor te komen onder zowel laag opgeleiden als hoger opgeleiden.

In feite ziet het er naar uit dat deze groep jongeren -behalve wat het aandeel van de meisjes betreft- zich niet sterk onderscheidt van degenen die voor een delict met de politie in aanraking kwamen. Overigens blijkt dat niet-delictgedrag hoofdzakelijk uit weglomen bestaat en dat meisjes voor dit gedrag vaker met de politie in contact komen dan jongens, in tegenstelling tot delictgedrag.

Als we nu de gegevens van hoofdstuk 2 kort willen samenvatten, dan ontstaat het volgende beeld.

Een eerste belangrijk gegeven is dat de zaken die door de politie geregistreerd worden in Den Haag en Venlo aanzienlijk van aard verschillen. Ten eerste heeft in Den Haag ongeveer een derde der contacten betrekking op niet-delinquent gedrag waar deze categorie in Venlo bijna geheel ontbreekt. Maar ook wanneer men delictcontacten met elkaar vergelijkt, dan blijken er in Venlo meer ernstige vermogensmisdrijven en meer agressieve delicten ter kennis van de politie te komen dan in Den Haag.

Wat de afhandeling betreft blijkt de politie in Venlo -althans officieel- het politiesept slechts uiterst schaars te hanteren. Van alle delictcontacten wordt in Venlo 79,5% doorgezonden naar de officier van justitie waar dit in Den Haag maar 30% is.

Wat kunnen nu de oorzaken zijn van dergelijke grote verschillen tussen Den Haag en Venlo? Op basis van dit vooronderzoek is hiervoor geen sluitende verklaring te geven, maar we willen toch een poging wagen enkele hypothesen te opperen.

Een eerste hypothese is dat de jeugdcriminaliteit, evenals allerlei problematisch gedrag waarvoor jongeren met de politie in aanraking kunnen komen, in Venlo veel ernstiger zou zijn dan in Den Haag. Maar hoewel er wellicht verschillen kunnen optreden in aard, omvang en ernst van dit type gedragingen in de twee steden, lijkt het weinig waarschijnlijk dat die de grootte van de verschillen zouden verklaren.

Een tweede hypothese gaat ervan uit dat ook in Venlo kleine vergrijpen, weglomen en al dan niet opzettelijke baldadigheid moeten voorkomen, maar dat dit gedrag niet in het Venlose registratiesysteem terecht komt. Op welke wijze de politie in Venlo tegen deze kinderen optreedt, is ons

onbekend. Maar het is wellicht niet geheel uit de lucht gegrepen te veronderstellen dat de Venlose politie ten aanzien van hen op informele wijze het politiesept hanteert en daarvan eenvoudig geen verslag legt. Waar politieregistratie bijna automatisch doorzending naar het OM impliceert, is het niet zo verwonderlijk dat men meer terughoudend is bij het registreren van delinquent en ander gedrag. Mocht deze hypothese juist zijn, dan kan zij ook -althans gedeeltelijk- verklaren waarom in Venlo relatief meer agressieve delicten geregistreerd worden ten opzichte van het aantal vermogensfeiten dan in Den Haag. Een officieuze afhandeling zal nl. gemakkelijker plaatsvinden bij vermogensfeiten van geringe ernst dan bij agressieve delicten: naar verhouding zullen deze dus vaker geregistreerd worden en aldus treedt een oververtegenwoordiging op van agressieve feiten ten opzichte van vermogensfeiten. Verschillende andere onderzoekuitkomsten lijken eveneens voor deze hypothese bouwstenen aan te dragen.

Ten eerste is dat het feit dat in Den Haag meer jongeren jaarlijks met de politie in aanraking komen dan in Venlo. Daarnaast wijst het praktisch volledig ontbreken van ander dan delictgedrag en het relatief ernstige karakter van de gepleegde feiten in Venlo in dezelfde richting. Naast deze verschillen blijken er echter ook overeenkomsten te bestaan tussen beide steden. Zo kwamen er gelijkaardige verschillen naar voren tussen hen die een eenmalig contact met de politie hadden en zij die meerdere malen bij de politie terecht kwamen. In beide steden gold dit voor ongeveer de helft van de onderzoekgroep. Deze groep jongeren was gemiddeld iets ouder dan de groep met slechts één politiecontact. Houdt men echter de leeftijd constant, dan blijken de jongeren met meerdere contacten gemiddeld minder schoolopleiding te hebben, vaker van school af te zijn gegaan en te werken, vaker werkloos te zijn en meer familieleden in het dossier bij de politie te hebben. Voor Venlo kwam daar dan nog bij dat meer jongeren uit de groep met meer politiecontacten werkloze vaders hadden en in een één-ouder gezin opgroeiden. Samenvattend lijkt deze groep zich duidelijk van de groep met eenmalige contacten te onderscheiden: zij bevindt zich lager op de sociaal-economische ladder.

3 AARD POLITIECONTACTEN EN ACHTERGRONDVARIABLEN

3.1 Aard der feiten

Tabel 9 uit de bijlage geeft een overzicht van de verschillen tussen jongens en meisjes en tussen eenmalige en meerdere politiecontacten. De verschillen tussen de geslachten gaan in beide steden in dezelfde richting: jongens plegen meer ernstige misdrijven en aanzienlijk meer agressieve delicten. Meisjes plegen lichte diefstallen en komen vooral met de politie in aanraking voor niet-delicten, hoofdzakelijk weglopen. Vergelijkt men de eenmalige contacten met de overige, dan treedt een duidelijke verschuiving op naar ernstige misdrijven en naar meer agressie.

Hetzelfde verschijnsel zien we optreden als we de leeftijd in de analyse betrekken. Het meest opvallende -en dit geldt alweer voor beide steden- is de grootte van het aandeel agressieve delicten in de groep 15- tot 18-jarigen met meerdere politiecontacten ten opzichte van dezelfde leeftijdsgroep met 1 politiecontact (zie bijlage, tabel 10). De vermogensdelicten zijn voor alle minderjarigen de meest voorkomende delicten. Bij de oudste leeftijdsgroepen is een verschuiving te zien van de categorie vermogensdelicten naar agressieve delicten en eveneens naar wat meer probleemgedrag.

Nog enkele opmerkingen over de aard van de politiecontacten bij leden van minderheidsgroepen en buitenlanders. Daar de groepen buitenlanders zowel in Den Haag als in Venlo te klein in aantal zijn om te kunnen analyseren, moeten we ons beperken tot een vergelijking tussen Nederlandse en Surinaamse jongeren. Gezien het kleine aantal Surinamers in Venlo zal deze analyse uitsluitend op Den Haag betrekking hebben. De vermogensdelicten nemen zowel bij Nederlanders als bij Surinamers verreweg de belangrijkste plaats in. Dit komt vooral door het grote aandeel "lichte diefstal": voor Surinamers met één politiecontact is dit zelfs 44% van het totaal aantal door hen gepleegde feiten; bij Nederlanders met 1 politiecontact is dit 30% (zie bijlage, tabel 11). Weglopen is voor Nederlanders met meerdere politiecontacten eveneens een veel voorkomend feit. De categorie "geen delict" op zich komt bij de Nederlanders in verhouding meer voor dan bij de Surinamers.

Een opvallend verschil is verder dat de Nederlandse jongeren met meer politiecontacten vaker agressieve delicten plegen dan de Surinaamse jongeren. Deze laatsten blijven vooral vermogensdelicten plegen.

Met betrekking tot de schoolopleiding komen in Den Haag en Venlo dezelfde tendenzen naar voren (zie bijlage, tabel 12 en tabel 13): bij meerdere contacten een afname van de vermogensdelicten en een toename van de agressieve delicten voor wat minderjarigen met lager en middelbaar beroepsonderwijs en de MAVO betreft. Dit patroon geldt niet voor degenen die HAVO/VWO volg(d)en, al was het maar omdat in die categorie zeer weinigen meerdere malen met de politie in contact kwamen. Een verschil met Den Haag is wel dat het aandeel van de agressieve feiten in Venlo praktisch over de hele linie aanzienlijk groter is.

Daar van ongeveer een derde van de betreffende gezinshoofden het beroep onbekend is, moeten de gegevens op dit terrein met omzichtigheid gehanteerd worden.

Globaal bezien blijken zowel in Den Haag als in Venlo de vermogensmisdrijven de belangrijkste categorie te vormen, of het gezinshoofd nu tot de hoogste drie beroeps categorieën behoort dan wel tot de laagste drie. Op te merken valt alleen dat in Den Haag kinderen waarvan het gezinshoofd werkloos is, meer vermogensmisdrijven plegen dan kinderen waarvan de gezinshoofden in het arbeidsproces zijn opgenomen (zie bijlage, tabel 14). Als we onderscheid maken tussen de groep met één politiecontact en de groep met meer contacten, dan blijkt binnen beroepsklassen 4 tot 6 de laatste groep aanzienlijk meer agressieve delicten te plegen. In Den Haag stijgt dit percentage van 8% tot 14,5%, in Venlo stijgt het zelfs van 11,5% tot 45%.

Wij zagen reeds dat minderjarigen met meerdere politiecontacten in meer gevallen familieleden in het dossier hadden. De vraag rees nu of er in dit opzicht nog verschillen bestaan als men naar de aard van de politiecontacten kijkt. In beide steden zien we belangrijke verschuivingen optreden naar een groter aantal familieleden in het dossier bij herhaalde politiecontacten. De verschuivingen gelden voor zowel vermogens- als agressieve misdrijven. Deze gegevens bevestigen onze eerdere uitspraak

dat de groep minderjarigen met herhaalde politiecontacten zich duidelijk onderscheidt van de groep met eenmalige contacten op grond van een aantal kenmerken, waaronder het aantal leden van de familie dat bij de politie bekend is (zie bijlage, tabel 15).

3.2 Ernst der feiten

De ernst van de feiten hebben wij getracht vast te stellen aan de hand van de waarde van het gestolene en de eventueel aangebrachte schade. Meer dan f 1.000,- aan gestolen goederen komt slechts voor bij 5,5% van de Haagse jongens en bij 4% van de Venlose jongens met 1 politiecontact. Dit bedrag aan gestolen goederen kwam bij geen enkel meisje voor.

Bij meer contacten was het percentage dat voor meer dan f 1.000,- stal 6% in Den Haag en 16,5% in Venlo. Dit zou erop kunnen wijzen dat de politiecontacten in Venlo een ernstiger karakter hebben dan in Den Haag. Een probleem is echter wel dat zowel voor wat Den Haag als voor wat Venlo betreft een groot aantal gegevens ontbreken. In Den Haag hebben we slechts over de helft van de vermogensdelicten gegevens over de waarde van het gestolene; in Venlo over ongeveer een kwart van alle vermogensdelicten. Daarom mag tabel 16 uit de bijlage slechts met de grootste omzichtigheid worden geïnterpreteerd. Uit deze tabel komt naar voren dat er nauwelijks verschillen bestaan tussen Den Haag en Venlo voor wat betreft jongeren beneden de 14 jaar. Of deze nu één of meer politiecontacten hadden, de verdeling over waarden van het gestolene blijft ongeveer gelijk. Met betrekking tot de oudere jongens ziet men wel enkele verschillen optreden, maar die zijn allerminst eenduidig. Betreft het een enkel politiecontact dan zouden de 15- tot 18-jarige Venlose jongeren relatief meer zaken gestolen hebben van een waarde tussen f 100,- en f 1.000,-. Bij de oudere jongens met meer contacten ziet men in Venlo echter aan beide uiteinden van de schaal (minder dan f 100,- en meer dan f 1.000,-) een relatief hoger percentage dan in Den Haag. Een gelijke tendens in beide steden is dat oudere jongens met meer politiecontacten een verschuiving te zien geven van goedkoper naar duurder gestolen goed.

Wat de aangebrachte schade betreft werd in Den Haag door 9,5% van de jongens met één politiecontact en 13,5% van hen met meer contacten scha-

de aangericht. In Venlo was dit percentage 12,5%.

Het komt ons voor dat wij op grond van deze gegevens moeilijk kunnen concluderen dat er in Venlo een veel ernstiger vermogensdelictpatroon bestaat dan in Den Haag, gemeten naar de waarde van het gestolene en de aangebrachte schade.

De voorhanden liggende gegevens suggereren dat de aard van de politiecontacten in Venlo wel een wat ernstiger karakter heeft dan in Den Haag, maar dat de verschillen niet overdreven moeten worden.

4 AFDOENING DER FEITEN

We gaan nu over tot een belangrijk onderdeel van dit verslag, nl. de wijze waarop zowel de politie als het OM en de kinderrechter tenslotte gereageerd hebben de feiten en de minderjarigen waarmee zij in contact kwamen.

Is het mogelijk op grond van dit beperkte statistisch onderzoek toch enig inzicht te verkrijgen in het afhandelingsbeleid van deze instanties? Teneinde hiertoe een poging te wagen zal het materiaal vanuit verschillende gezichtshoeken worden bekeken.

Ten eerste willen we bezien in hoeverre de afdoening verband houdt met de aard der gepleegde feiten. Ten tweede zullen we onderscheid maken tussen hen die in het peiljaar voor het eerst met de politie in contact kwamen en hen die reeds eerdere contacten hadden. Van belang voor de afdoening zouden ook nog bepaalde achtergrondvariabelen kunnen zijn, zoals geslacht, leeftijd, gezinsverband of geboorteland.

Tenslotte willen we dan nog nagaan in hoeverre al deze variabelen met elkaar interacteren: zo zouden bijvoorbeeld bepaalde achtergrondkenmerken van minderjarigen een grotere rol kunnen spelen bij de afhandeling van hun zaak wanneer zij reeds eerdere politiecontacten hebben gehad. Met name het onderscheid tussen minderjarigen die voor de eerste maal met de politie in aanraking kwamen en zij bij wie dit reeds meermaals het geval is geweest, lijkt ons van groot belang en wij zullen deze variabelen dan ook steeds bij de analyses betrekken. Het uitgangspunt is hierbij steeds de minderjarige en niet het feit dat tot het politiecontact leidde.

4.1 Afdoeningen naar aard der feiten en aantal politiecontacten

Beziet men de aard der feiten waarvoor de beide ondergroepen minderjarigen met de politie in aanraking kwamen, dan zijn respectievelijk voor Den Haag en Venlo 56,5% en 65% vermogensdelicten, 9% resp. 26,5% agressieve delicten en 34,5% resp. 8,5% probleemgedrag. Maar er is reeds op gewezen dat het allerminst om homogene groepen gaat: iets minder dan de helft had reeds eerder met de politie te maken gehad, terwijl dit voor zo'n 30% 3 of meermaals het geval was geweest.

In tabel 17 van de bijlage hebben we het aantal vroegere afdoeningen op de verschillende justitiële niveaus voor Den Haag vergeleken (deze gegevens zijn niet beschikbaar voor Venlo). Uit deze tabel komt naar voren

dat de politie in Den Haag veel zelf afdoet; en ze doet dit niet slechts eenmaal want 41% van de gevallen betrof 3 of meer eerdere afdoeningen. Ook het OM is geneigd een bepaald aantal gevallen meermalen officieus af te doen. Dit wil echter niet zeggen dat er niets gebeurt: hoewel niet officieel, wordt er door politie of parket een berisping gegeven, waarna de minderjarige naar huis wordt gestuurd.

Wat de aard der eerder gepleegde feiten betreft, ging het in Den Haag hoofdzakelijk om vermogensdelicten (twee derde der feiten) en om probleemgedragingen (een kwart van de eerdere contacten).

Hoe werden nu de feiten die in het peiljaar gepleegd werden door de verschillende instanties afgedaan?

Beziet men de populatie der minderjarigen dan blijkt de politie van Den Haag 80% van de met haar in contact gekomen jongeren met een standje naar huis te sturen. Dit percentage is in Venlo slechts 21%. In Den Haag worden de overigen aan het OM overgedragen, waarna de officier kinderkzaken nogmaals de helft met een parketberisping afdoet; 10% van de minderjarigen belandt tenslotte bij de kinderrechter. In Venlo handelt het parket 60% van de gevallen met een berisping af, waarna nog eens 19% op de zitting bij de kinderrechter belandt.

Wanneer men echter onderscheid maakt naar de aard der feiten dan komt in Den Haag een gedifferentieerder aanpak naar voren en wordt ook de vergelijking met Venlo wat meer rechtgetrokken.

Tabel 5: Instantie afdoening naar aard der feiten - in % -

	vermogensfeiten		agressieve feiten		geen delicten	
	Den Haag	Venlo	Den Haag	Venlo	Den Haag	Venlo
	N=316	N=120	N=61	N=69	N=187	N=15
politie	71	14	64	27,5	99	(6)
ovj	15,5	72,5	13	43,5	1	(8)
kinderrechter	13,5	13,5	23	29	-	(1)
	100	100	100	100	100	

Als we ons beperken tot de delicten, dan constateren we dat in beide steden agressieve feiten vaker dan vermogensfeiten naar de kinderrechter verwezen worden. Hierin speelt de kinderrechter in Venlo een grotere rol dan in Den Haag: in Venlo immers belandt 29% van deze gevallen op de zitting van de kinderrechter.

Weer komt nu de vraag naar het verband met de ernst der zaken naar voren. We hebben gezien dat ernstige vermogensmisdrijven in Venlo een groter aandeel in het totaal aan vermogensdelicten vormen dan in Den Haag. De gegevens waarover we beschikken ten aanzien van waarde van het gestolene en aangebrachte schade, wijzen echter niet in de richting van een veel ernstiger delictpatroon in deze stad. Wel is het zo dat er relatief gezien meer agressieve delicten voorkomen, maar in hoeverre die een ernstiger karakter hebben dan in Den Haag weten wij niet. Hetzelfde geldt voor niet-delict contacten. Zo te zien lijken de gegevens te suggereren dat in Venlo parket en kinderrechter met grotere frequentie ingrijpen dan in Den Haag.

Voor we echter deze suggestie tot een conclusie kunnen maken, moet de analyse eerst verder doorgevoerd worden.

Zo is het mogelijk dat er ook een verschil in afhandelingsbeleid bestaat naar gelang een minderjarige voor het eerst met de politie te maken krijgt dan wel reeds eerder op het politiebureau is verschenen. Dat dit inderdaad het geval is blijkt uit de volgende tabel.

Tabel 6: Instantie afdoening naar aantal politiecontacten (uitsluitend delicten) - in % -

	één politiecontact		meerdere politiecontacten	
	Den Haag	Venlo	Den Haag	Venlo
	N=226	N=116	N=351	N=87
politie	90,5	30	73	8
officier van justitie	5,5	61,5	13,5	61
kinderrechter	4	8,5	13,5	31
	100	100	100	100

Deze tabel is interessant zowel om de overeenkomst tussen beide steden als om de verschillen.

Ten eerste ziet men dat wanneer het om een eerste contact gaat het aantal zaken dat bij de kinderrechter belandt zeer gering is. Zelfs in Venlo wordt dan nog iets minder dan een derde der gevallen door de politie afgehandeld. Gaat het echter om meerdere contacten dan treden aanzienlijke verschuivingen op. In Den Haag neemt het aantal politiesepots af van 90,5% naar 73% en het aantal zaken dat bij de kinderrechter terecht komt stijgt van 4% naar 13,5%. De verschillen met Venlo zijn hier echter bijzonder groot. Niet alleen is het aantal politiesepots bij meerdere contacten praktisch te verwaarlozen maar het aantal zaken bij de kinderrechter is ruim 2 maal zo groot als in Den Haag.

Het ziet ernaar uit dat er in Den Haag heel wat moet gebeuren vóór men voor de kinderrechter verschijnt: in de meeste gevallen zijn er meerdere politiecontacten geweest en een aantal minderjarigen is ook al eerder voor de officier van justitie verschenen. Dit lijkt niet de gang van zaken in Venlo. Slechts bij eenmalig contact blijft de kinderrechter -evenals in Den Haag- uit het beeld. Bij meer contacten is in Venlo interventie door het OM en de kinderrechter een praktisch onontkoombare zaak.

Nu kan men zich in dit verband ook nog afvragen hoe het afhandelingsbeleid eruit ziet wanneer men binnen categorieën delicten het aantal contacten constant houdt (zie bijlage, tabel 18). Alweer zijn zowel overeenkomsten als verschillen op te merken. Bezien we de vermogensdelicten dan blijkt er nauwelijks verschil te bestaan tussen Den Haag en Venlo wat het aantal minderjarigen betreft dat bij de kinderrechter terecht komt. Wel zijn er aanzienlijke verschillen met betrekking tot het aantal politieafdoeningen zowel wat eerste contacten als wat meerdere contacten aangaat. Uit deze tabel komt duidelijk naar voren dat in Venlo het parket de rol vervult die in Den Haag veelvuldig de politie ten deel valt. Analoge verschillen komen naar voren met betrekking tot agressieve delicten: de politie in Den Haag doet -met name bij meerdere contacten- veel meer zelf af dan de politie in Venlo. Er is echter nog een verschil: bij meerdere contacten verschijnen tweemaal zoveel minderjarigen in Venlo voor de kinderrechter dan in Den Haag, nl. bijna de helft tegen een kwart.

Wij zijn bij de analyse nog een stap verder gegaan door ook de afhandeling te bekijken binnen de verschillende typen vermogensdelicten, waarbij het aantal contacten constant werd gehouden (zie bijlage, tabel 19). Wanneer men deze uitsplitst naar diefstal van voertuigen, lichte en ernstiger diefstallen, komt de ernstcomponent naar voren. Globaal bezien bevestigen deze uitkomsten de hierboven beschrevene: de politie in Den Haag handelt meer zelf af dan de politie in Venlo, met dien verstande dat bij ernstiger diefstal de politie-afdoening sterk terugloopt, waarbij meer gevallen door het OM worden afgedaan, maar ook door de kinderrechter. Bezien we tabel 19 dan blijkt dat in Den Haag zeker niet minder ernstige diefstallen naar de kinderrechter worden verwezen dan in Venlo. De cijfers suggereren zelfs dat van deze categorie minderjarigen er in Den Haag relatief meer voor de kinderrechter verschijnen dan in Venlo. In ieder geval mag worden geconcludeerd dat politie-afdoening van dit soort zaken ook in Den Haag weinig voorkomt.

Wat agressieve delicten betreft zien we een gelijkaardig patroon optreden, hoewel vergelijking hier moeilijker is doordat de aantallen klein zijn (zie tabel 20 van de bijlage). Gaat het om het eerste contact dan komen slechts weinigen bij de kinderrechter terecht. Met name waar het agressie tegen zaken betreft doet de politie veel af zowel in Venlo als in Den Haag. Bij meerdere contacten moet men agressie tegen zaken onderscheiden van agressie tegen personen: agressie tegen zaken wordt in Den Haag dan nog hoofzakelijk door de politie afgedaan en in Venlo door het Openbaar Ministerie. Wel komen van dit soort zaken in Venlo er meer bij de kinderrechter terecht dan in Den Haag. Betreft het agressie tegen personen dan verschijnen veel meer minderjarigen voor de kinderrechter zowel in Den Haag (50%) als in Venlo (60%).

We zien dus dat in beide steden de ernstiger delicten (ernstiger diefstal en agressie tegen personen), vooral als er al eerder contacten met de politie geweest waren, in gelijke mate leiden tot verschijning voor de kinderrechter. De verschillen hebben steeds betrekking op afhandeling door de politie in Den Haag en door het parket in Venlo.

Voor Den Haag hebben wij nog kunnen bekijken of -naast de berisping- de politie nog andere activiteiten ontplooiden en bv. de jongeren naar andere instanties verwees. Dit bleek slechts in geringe mate het geval: 27 jongeren -of 4,5%- van de totale groep werden naar andere instan-

ties verwezen, zoals de Raad voor de Kinderbescherming, instanties voor maatschappelijk werk, jeugdpsychiatrische dienst, e.d.

Deze paragraaf samenvattend kan men vaststellen dat er grote verschillen in afdoening zijn tussen Den Haag en Venlo. In tegenstelling tot Den Haag hanteert de Venlose politie het politiesepot weinig en dan nog uitsluitend bij eenmalige contacten. In Venlo wordt een berispingsbeleid alleen door de officier van justitie gevoerd en niet door de politie. Houden we aard van de delicten constant dan zien we vooral verschillen optreden tussen beide steden met betrekking tot agressieve feiten. In Venlo komen van deze minderjarigen er meer bij de kinderrechtter terecht dan in Den Haag. Bij verdere uitsplitsing van de vermogensdelicten en de agressieve misdrijven bleken de verschillen eveneens vooral te liggen op het niveau van politie en parket, behalve voor wat ernstiger diefstallen en agressie tegen personen betreft: deze zaken komen in Den Haag evenals in Venlo veel vaker bij de officier van justitie en bij de kinderrechtter terecht. In dit opzicht bestaat er tussen beide steden weinig verschil.

4.2 Afdoening naar achtergrondvariabelen

Behalve de aard en omyang der gepleegde feiten spelen waarschijnlijk ook andere variabelen een rol waar het om een beslissingsproces gaat van de justitiële autoriteiten. Men zou kunnen denken dat bij de afhandeling rekening gehouden wordt met factoren als gezinsomstandigheden, het feit dat iemand al dan niet werkt, leeftijd en etnische achtergrond.

De eerste variabele die voor ons onderwerp van belang is, is geslacht. We zagen al dat in Den Haag relatief twee maal zoveel meisjes politiecontacten hadden dan in Venlo, hetgeen waarschijnlijk verband houdt met het ontbreken van niet-delictgedrag in de Venlose registratie. Hieruit vloeit voort dat het percentage meisjes dat door de politie wordt afgehandeld nauwelijks verschilt van de jongens en ongeveer 20% bedraagt. In Den Haag wordt 85% van de meisjes met een standje naar huis gestuurd tegen 67,5% van de jongens. Dit verschil heeft uiteraard te maken met de aard der gepleegde feiten: meisjes komen vaker met de politie in aanraking voor niet-delict gedrag en minder ernstige vermogensdelicten. In beide steden was het bovendien voor het merendeel der meisjes het eerste politiecontact.

Belangwekkend is het verband met leeftijd: duidelijk blijkt uit tabel

7 dat in Den Haag bij het stijgen van de leeftijd het aantal afdoeningen door de politie afneemt, terwijl het aantal afdoeningen door het parket en de kinderrechter toeneemt.

Tabel 7: Instantie afdoening en leeftijd (uitsluitend delicten) - in % -

	t/m 12 jaar		13-14 jaar		15-16 jaar		17-18 jaar	
	Den Haag	Venlo	Den Haag	Venlo	Den Haag	Venlo	Den Haag	Venlo
	N=77	N=15	N=112	N=42	N=140	N=78	N=47	N=53
politie	88,5	86,5	77,5	28,5	61	14	44,5	-
OM	9	13,5	11,5	66,5	19,5	68	21,5	62,5
kinderrechter	2,5	-	11	5	19,5	18	34	37,5
	100	100	100	100	100	100	100	100

In Venlo is de politie wel geneigd de zaken zelf af te doen als het om jonge kinderen gaat: dan komt de kinderrechter er ook nog niet aan te pas. Vanaf 13 jaar grijpt het parket in. De rol van de politie wordt steeds kleiner, terwijl die van de kinderrechter steeds groter wordt, waarbij het parket ongeveer twee derde van de gevallen van 13 jaar en ouder voor zijn rekening neemt. Opvallend is weer dat er wat de interventie van de kinderrechter betreft weinig verschillen bestaan tussen Den Haag en Venlo. De verschillen hebben voornamelijk betrekking op het afdoeningsbeleid van politie en parket.

Er zijn evenwel ook factoren die niet van invloed blijken op de aard van de afdoening. Dit is in Den Haag het geval voor geboorteland. Hoewel er slechts weinig Turkse en Marokkaanse minderjarigen bij de politie terecht kwamen (21 in totaal), werden deze -op 1 uitzondering na- allen met een standje naar huis gestuurd. Van de Surinaamse jongeren was dit 74%, waarbij de verdeling dezelfde is als die bij Nederlandse jongeren. Het feit dat er reeds een familiedossier bestond bij de kinderplicht waarin familieleden van de minderjarigen voorkwamen, bleek evenmin met de afdoening verband te houden.

Andere variabelen die geen verband hielden met de afdoening zijn het type schoolopleiding en het beroep van het gezinshoofd. In Den Haag bleek

verder gezinsverband van geen invloed te zijn op de aard der afdoening. Dit is echter wel het geval voor wat de eenmalige contacten in Venlo betreft. Van jongeren die in volledig gezinsverband leefden, werd 34% van de zaken geseponneerd; van de 19 jongeren bij wie dit niet het geval was, kregen er slechts 2 een politiesepot.

Een factor die in beide steden wel verband hield met de afdoening is het al dan niet naar school gaan. In Den Haag krijgt 84% van hen die nog naar school gaan een politiesepot, tegen 55,5% van hen die in het arbeidsproces zijn opgenomen of werkloos zijn; in Venlo zijn deze percentages respectievelijk 24% en 0%. Op te merken valt dat in dit verband de leeftijd en het aantal contacten belangrijke onderliggende factoren vormen. Gebleken is immers dat er een uitgesproken significant verband bestaat tussen afdoening en deze variabelen.

Samenvattend kunnen we stellen dat geslacht en leeftijd het duidelijkst van invloed lijken te zijn op de afdoening van de justitiële autoriteiten. Hiermee verband houdend speelt ook de omstandigheid of men nog naar school gaat een rol. Geen verband kon worden vastgesteld tussen afdoening en ethnische achtergrond, beroep van het gezinshoofd, schoolopleiding, gezinsverband en het voorkomen van familieleden in de politiedossiers.

4.3 Afdoening naar feit en achtergrond

We hebben gezien dat de afdoening verband houdt met de aard van de feiten, met de omstandigheid dat het om een eerste contact gaat, dan wel om meerdere contacten, en met factoren als geslacht en leeftijd.

Teneinde nu een duidelijker inzicht te krijgen in het relatieve gewicht van andere factoren, brengen we ze met elkaar in verband.

Zo zouden we willen weten of de mildere afdoening bij meisjes alleen heeft te maken met het feit dat deze minder vaak bij de politie terecht komen, of dat er wellicht ook een autonoom beleidseffect aanwezig is. Bezielt men tabel 21 in de bijlage dan zou men het wel zeggen: ook als men het aantal contacten constant houdt, blijken de verschillen in interventie in den Haag en Venlo bijzonder groot. Meisjes komen praktisch gesproken niet bij de kinderrechtster terecht. In hoeverre echter een ander beleid wordt gevoerd ten opzichte van meisjes en in hoeverre dit beleid simpelweg het gevolg is van een ander gedragspatroon van meisjes

(weinig agressieve feiten, veel weglopen), kunnen we op grond van onze gegevens niet zeggen.

Neemt men echter de leeftijd in beschouwing dan ziet men sterke interactie-effecten optreden tussen leeftijd en aantal politiecontacten. Uit tabel 22 van de bijlage komen sterke verschillen naar voren tussen eenmalige en meerdere contacten, maar ook binnen de categorieën tussen de verschillende leeftijdsgroepen. Wat eenmalige contacten betreft neemt in Den Haag politieafdoening af van 91% voor 12-jarigen en jonger tot 70,5% voor 17- en 18-jarigen, terwijl parallel hiermee verschijning voor de kinderrechter toeneemt van 2% tot 23,5%. In Venlo neemt politieafdoening voor dezelfde leeftijdsgroepen af van 84,5% tot 0%, terwijl de verschijning voor de kinderrechter toeneemt van 0% tot 20%.

Blijven we ook bij meerdere contacten uitgaan van de jongste en de oudste leeftijdsgroepen dan doet de politie in Den Haag van de eerste groep contacten nog 84,5% zelf af, waar dit bij de laatste groep nog maar 30% is; van deze groep verschijnt 40% voor de kinderrechter. Hetzelfde patroon treedt in Venlo op, met dien verstande dat bij meerdere contacten berispingen uitsluitend door het Openbaar Ministerie worden gegeven en niet meer door de politie.

Men mag concluderen dat onafhankelijk van het aantal politiecontacten de leeftijd van de minderjarige een belangrijk bepalend element is voor de afhandelingsbeslissing.

In Den Haag blijkt gezinsverband geen invloed te hebben op de aard van de afdoening, onverschillig of het om een eenmalig contact dan wel om meerdere contacten gaat. In Venlo speelt deze omstandigheid geen rol bij meer politiecontacten, daar in deze gevallen praktisch altijd overdracht aan het OM plaatsvindt. Gaat het om een eerste contact, dan speelt de gezinsvolledigheid wel een rol: meer zaken van kinderen uit volledige gezinnen worden door de politie geseponneerd dan van kinderen uit één-ouder gezinnen.

Met betrekking tot geboorteland vonden wij geen aanleiding voor de veronderstelling als zou de Haagse politie minder snel geneigd zijn aan Surinaamse jongeren een politiestepot te geven dan aan Nederlandse jongeren. Zoals uit tabel 23 van de bijlage blijkt, zijn de verschillen in afhandeling tussen beide categorieën jongeren op ieder niveau te ver-

waarlozen, of het nu om een eenmalig contact dan wel om meerdere contacten gaat.

Eerder vonden we dat er wel een verband bestaat tussen afdoening en het al dan niet meer naar school gaan. Dit verband is vooral zeer sterk voor wat Venlo betreft: van degenen die niet meer naar school gaan, krijgt niemand een politiesept, terwijl dit wel het geval is voor iets minder dan een kwart van de schoolgaanden. Dezelfde verschillen treden op met betrekking tot de afdoening door het OM en de kinderrechter: schoolgaanden komen minder vaak bij de kinderrechter terecht.

In Den Haag geldt dit verband echter alleen degenen die reeds meerdere contacten achter de rug hadden. Hier daalt het aantal politiesepts van 76,5% voor schoolgaande jongeren tot 58% voor werkloze jongeren, terwijl het aantal afdoeningen door de kinderrechter verdubbelt van 11% naar 22%.

Tenslotte is nog gekeken naar het aantal familieleden dat zich in het dossier bevond. Zoals eerder aangegeven heeft de groep minderjarigen met meerdere politiecontacten gemiddeld meer familieleden in het dossier dan de groep met maar één contact. Toch heeft dit geen effect op de aard van de afdoening.

Wat de aard van het vonnis betreft konden we alleen het effect van geslacht en leeftijd vaststellen. Op het totaal aantal meisjes kregen in Den Haag slechts 2 en in Venlo geen enkel meisje een veroordeling. In Venlo was dit het geval voor ongeveer een kwart van de jongens: 6,5% van hen wiens eerste politiecontact het was en 43% van hen die reeds meerdere malen met de politie in aanraking waren geweest.

In Den Haag waren er onder de veroordeelden drie maal meer jongeren met meerdere politiecontacten dan met één politiecontact.

Tenslotte nog een tabel waarin de aard van het vonnis in verband wordt gebracht met het aantal contacten.

Tabel 8: Aard vonnis en aantal delicten in - % -

	1 contact		meerdere contacten	
	Den Haag Venlo		Den Haag Venlo	
	N=14	N=6	N=40	N=33
maatregel	(1)	-	12,5	-
geldboete (+ vrijh. ben. vv)	(11)	(6)	57,5	70
vrijheidsbeneming vv	(2)	-	22,5*	6
vrijheidsbeneming ov (+ vv)	-	-	7,5	24
			100	100

*waaronder 2 meisjes

Uit tabel 8 komt naar voren dat er tussen beide steden weinig verschil bestaat voor zover het om minderjarigen met één politiecontact gaat. De meesten hiervan krijgen een geldboete opgelegd, soms vergezeld van een voorwaardelijke vrijheidsbeneming. Bezieet men echter de categorie "meerdere contacten" dan lijkt de aanpak in Venlo wat straffer te zijn: slechts 6% krijgt daar een voorwaardelijke vrijheidsbeneming tegen 22,5% in Den Haag, terwijl er in bijna een kwart van de gevallen een onvoorwaardelijke vrijheidsstraf opgelegd wordt tegen slechts in 7,5% van de Haagse gevallen.

De vraag is natuurlijk of de strengere afdoening in Venlo niet het gevolg is van het feit dat de geregistreerde delicten in deze stad een ernstiger karakter dragen dan in Den Haag. Dit lijkt echter niet het geval te zijn omdat we gezien hebben dan ook in Den Haag de ernstiger delicten bij de kinderrechter belanden. Met betrekking tot de verschillende soorten vermogens- en agressieve delicten blijkt er bovendien nauwelijks verschil te bestaan tussen Den Haag en Venlo waar het de afhandeling van zaken door de kinderrechter betreft.

Het komt me dan ook voor dat we voorzichtig mogen besluiten tot een wat stringenter aanpak van de kinderrechter in Venlo dan van die in Den Haag. Vanzelfsprekend is er een verband tussen afdoening en leeftijd, met dien verstande dat geldboetes vooral de jongere minderjarigen gelden, terwijl het voornamelijk de ouderen zijn die een voorwaardelijke of on-

voorwaardelijke vrijheidsstraf opgelegd krijgen. Van alle andere variabelen werd geen verband met de uitspraak geconstateerd, maar hierbij moet wel de kanttekening gemaakt worden dat het om kleine aantallen gaat. Dit maakt het vaststellen van eventuele verbanden niet goed mogelijk.

Kort samengevat zijn de bevindingen met betrekking tot de afdoening naar aard van het feit en de kenmerken van de minderjarigen de volgende. Onafhankelijk van het aantal contacten blijft er een duidelijk verband bestaan tussen geslacht, leeftijd en afdoening. Het volgen van een schoolopleiding en de werkstatus blijken vooral van invloed op de aard van de afdoening te zijn voor zover het om jongeren gaat die reeds herhaaldelijk met de politie in aanraking zijn geweest. Het aantal veroordelingen en de aard van de uitspraak staan in verband met geslacht, leeftijd en aantal politiecontacten. In Venlo worden meer vrijheidsbenemingen opgelegd dan in Oen Haag.

5 SLOTBESCHOUWING

In dit slothoofdstuk zullen we eerst een korte samenvatting geven van de voornaamste bevindingen van het onderzoek. Daarna geven we een overzicht van een Homals-analyse die op het materiaal is uitgevoerd. Hierbij is gepoogd bepaalde samenhangen tussen variabelen te vinden, op grond waarvan men wat meer specifieke groepen kan onderscheiden. Daarbij is vooral de vergelijking tussen Venlo en Den Haag van belang. Tenslotte willen we proberen uit dit vooronderzoek enkele voorzichtige conclusies te trekken.

5.1 Samenvatting van de voornaamste onderzoekresultaten

- Van alle in een jaar binnengekomen feiten vormen de vermogensdelicten ruim de helft in Den Haag en tweederde in Venlo; de agressieve feiten vormen een tiende in Den Haag en een kwart in Venlo; en probleemgedrag een derde in Den Haag en slechts 8,5% in Venlo.
- Laat men het probleemgedrag buiten beschouwing dan worden in Venlo meer ernstige diefstallen en twee maal zoveel agressieve feiten geregistreerd als in Den Haag.
- De onderzoeksgroep in Den Haag bevat twee maal zoveel meisjes als die in Venlo (25% tegen 12,5%). Meisjes komen vaker met de politie in aanraking voor weglopen en minder vaak voor ernstiger diefstallen en voor agressie.
- In Den Haag zijn Surinaamse jongeren oververtegenwoordigd.
- Ongeveer de helft van beide onderzoeksgroepen kwam voor het eerst met de politie in aanraking.
- Zij die meerdere malen met de politie in contact kwamen (in tegenstelling tot zij die slechts één maal met de politie in contact kwamen) en bij constant houden van de leeftijd:
  - hebben gemiddeld een lagere opleiding
  - tellen meer werkenden en werklozen
  - hebben meer familieleden in hun dossier bij de politie
  - tonen een ernstiger delictpatroon in termen van waarde van het gestolene en aangerichte schade.
- In termen van waarde van het gestolene en aangerichte schade werden geen grote verschillen gevonden tussen Den Haag en Venlo; wel tussen

- de groep met één politiecontact en de groep met meer contacten.
- In Den Haag werd drie kwart van de vermogensdelicten en twee derde van de agressieve feiten met een politiese pot afgedaan.
  - In Venlo werd -onafhankelijk van de aard der feiten- zeer weinig door de politie afgedaan; 79% van de zaken werden aan het OM overgedragen.
  - Bij herhaalde contacten met de politie, handelt deze in Den Haag nog veel zaken zelf af; in Venlo worden deze zaken altijd aan het OM overgedragen.
  - De interventie van de kinderrechter is in Venlo groter dan in Den Haag, met name wat agressieve feiten betreft.
  - Ernstiger diefstallen en agressie tegen personen leiden in beide steden in gelijke mate tot verschijning voor de kinderrechter.
  - Hoe ouder de minderjarigen, hoe minder politie-afdoeningen en hoe meer verschijningen voor de kinderrechter. Dit geldt voor beide steden, maar de verschillen in ingrijpen van de verschillende instanties tussen de twee steden blijven bestaan.
  - Beroep van het gezinshoofd, niveau van de schoolopleiding en geboorteland tonen geen verband met het afhandelingsbeleid.
  - Gezinsvolledigheid staat niet in verband met afhandeling in Den Haag, maar wel in Venlo voorzover het eerste politiecontacten betreft: zaken van kinderen uit volledige gezinnen worden daar vaker door de politie geseponeerd dan die van kinderen uit één-ouder gezinnen.

In de volgende paragraaf zullen we trachten deze gegevens wat meer structuur te geven door middel van een speciale statistische analyse, de Homals-techniek.

5.2 De Homals-analyse

Zonder nu in technisch jargon te verzeilen lijkt enige verduidelijking van de Homals-techniek wel op zijn plaats. Het basis-idee van deze techniek is dat een variabele niet wordt opgevat als een integraal gegeven, maar als een samenstel van andere gegevens, nl. de verschillende categorieën van de variabele.

Uitgangspunt voor de analyse vormen de antwoordcategorieën van de variabelen die als het ware afzonderlijke variabelen vormen.

Geometrisch gezien kan Homals een representatie geven in de ruimte van de categorieën van de variabelen waarop de respondenten gescoord hebben. In de praktijk is het gebruikelijk om de ruimte te beperken tot twee dimensies, omdat de meeste informatie daarin weergegeven kan worden en omdat dit bovendien de interpretatie vergemakkelijkt.

Bij de interpretatie is gekeken naar de nabijheid van de categoriescores: scores die dicht bij elkaar liggen hebben meer met elkaar te maken dan scores die ver uiteen liggen. Bovendien komen scores die dicht bij het nulpunt liggen frequenter voor dan scores die zeer decentraal liggen ten opzichte van het nulpunt. Met stippellijnen zijn verder groepen scores aangegeven die in deze analyses werden geïnterpreteerd als "bij elkaar horend".

In dit vooronderzoek is de analyse toegepast op 5 variabelen in Venlo en in Den Haag.

De in de analyse opgenomen variabelen zijn de volgende.

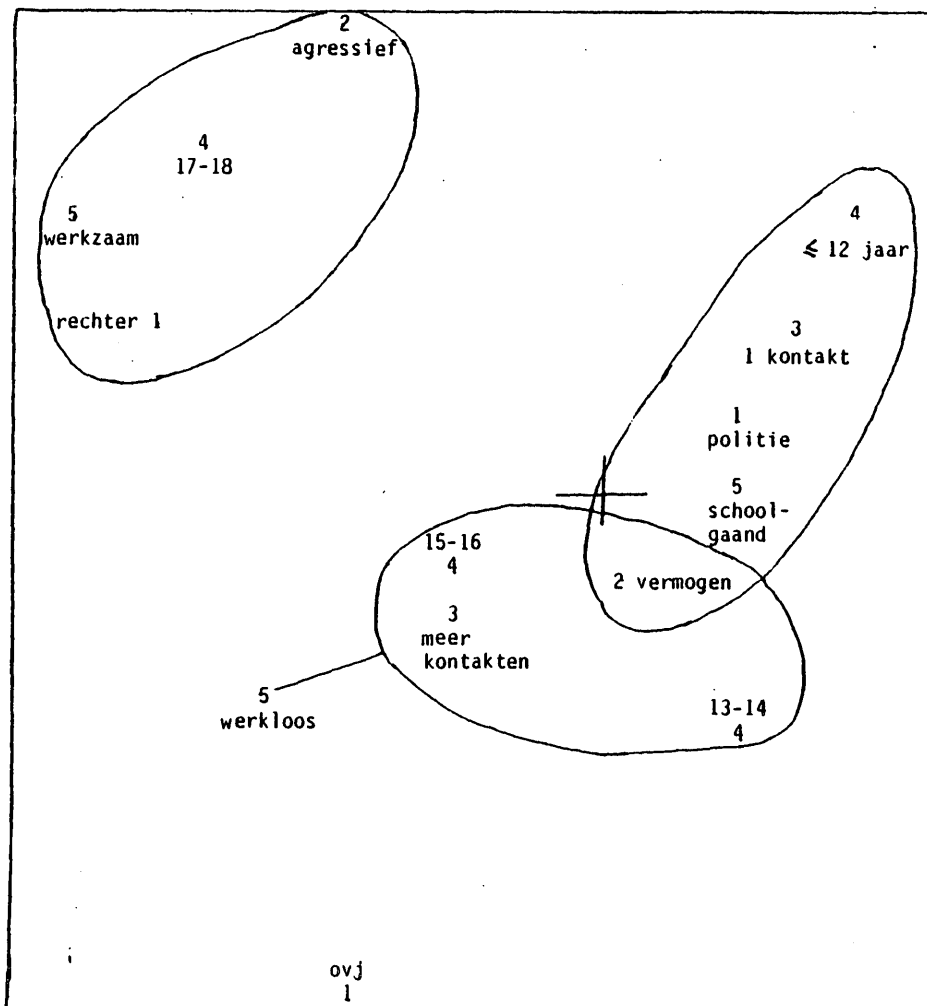
1. Instantie van afdoening
  - a. officier van Justitie
  - b. rechter
  - c. politie
2. Laatste delict
  - a. vermogensdelict
  - b. agressief delict
  - c. probleemgedrag
3. Aantal politiecontacten
  - a. één contact
  - b. meerdere contacten
4. Leeftijd ten tijde van het laatste delict
  - a. ≤ 12 jaar
  - b. 13-14 jaar
  - c. 15-16 jaar
  - d. 17-18 jaar
5. Werkstatus
  - a. schoolgaand
  - b. werkzaam

c. werkloos

d. school/werk.

In de twee volgende figuren ziet men de geometrische weergave van de Homals-analyse toegepast op deze variabelen waarbij het getal het nummer van de variabele weergeeft.

Figuur 1. Den Haag

Uit figuur 1 valt op te maken dat er drie clusters naar voren komen die elk een relatief homogene groep vormen.

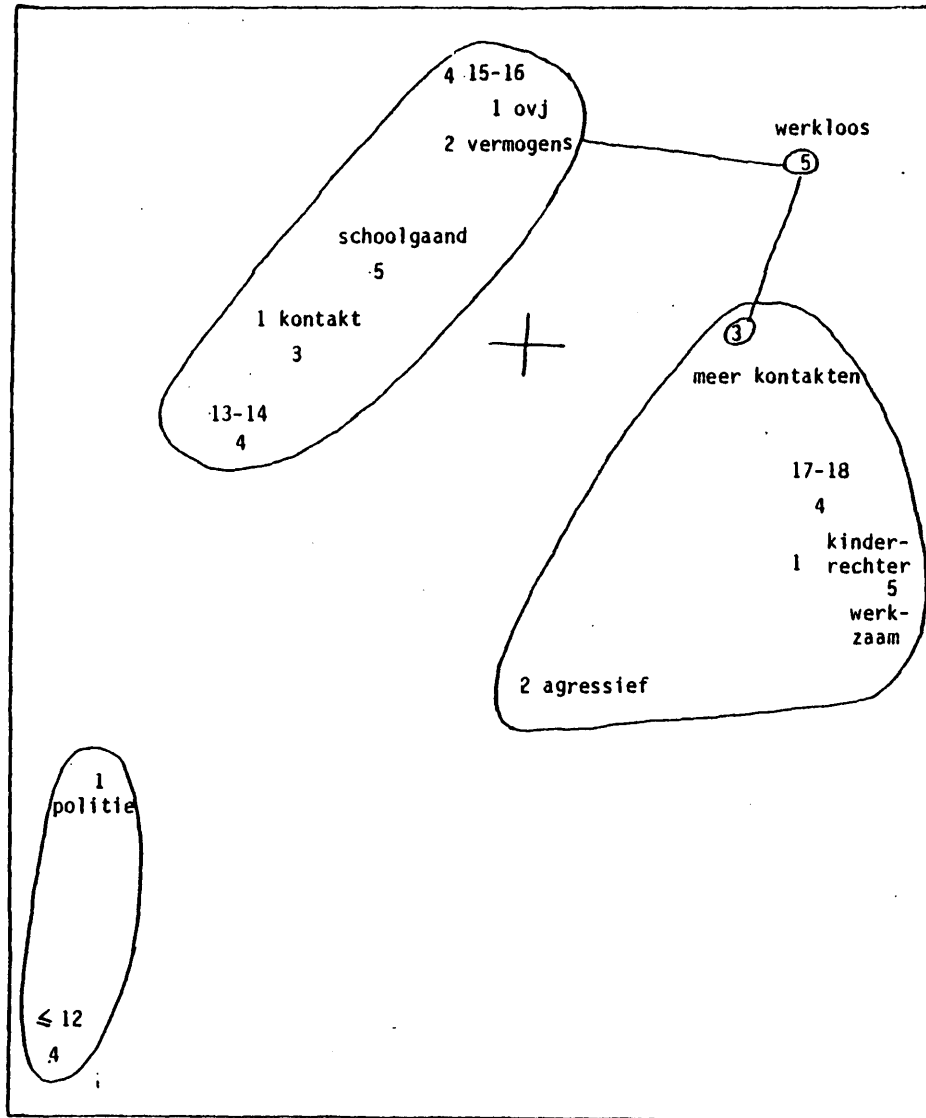
- a) Een eerste groep wordt gevormd door de jongste kinderen (tot en met 12 jaar) die in het peiljaar slechts één maal met de politie in aanraking zijn gekomen voor een vermogensdelict. Van deze nog naar school gaande kinderen worden de feiten overwegend door de politie afgedaan.
- b) De tweede groep omvat 13- en 14-jarigen, maar ook 15- en 16-jarigen die reeds meerdere contacten met de politie hadden, hoofdzakelijk voor een vermogensfeit. Ook in dit geval worden de contacten nog veelvuldig door de politie afgedaan; de officier van justitie heeft op het Homals-plaatje van Den Haag een zeer excentrische positie. Verder zien we dat er ook verband bestaat tussen de groep 15- en 16-jarigen met meer contacten en werkloosheid.
- c) De derde groep tenslotte omvat hoofdzakelijk oudere minderjarigen die reeds werkzaam zijn. Zij komen veelvuldig in aanraking met de politie voor agressieve delicten en verschijnen daarvoor op de zitting bij de kinderrechter. Uit de meer excentrische ligging van deze groep ten opzichte van het nulpunt kan men afleiden dat ze kleiner is dan de beide voorgaande.

Bezien we nu figuur 2 die de Homals-analyse van Venlo behelst dan vinden we de eerder reeds geconstateerde verschillen en overeenkomsten in beleid tussen Venlo en Den Haag terug.

- a) De eerste groep omvat de allerjongsten (tot en met 12 jaar) die voor het eerst met de politie in aanraking komen en waarvan het feit door de politie zelf wordt afgedaan. Deze groep bevindt zich ver van het nulpunt en is dus van geringe omvang.
- b) De tweede groep omvat de 13-tot 16-jarigen die met de politie in aanraking komen voor een vermogensdelict. De 13- en 14-jarigen gaan nog naar school. Onder de 15- en 16-jarigen zijn er ook een aantal die werkloos zijn. Hoewel het in deze groep hoofdzakelijk om het eerste politiecontact gaat, worden deze zaken toch overwegend door de officier van justitie afgedaan.
- c) De laatste groep behelst de oudere leeftijdsgroepen met meer contacten, waarvan de meeste in het arbeidsproces zijn opgenomen.

Veel van hun politiecontacten hebben betrekking op agressieve delicten en hun zaken worden overwegend door de kinderrechter afgedaan.

Figuur 2. Venlo

Vergelijking van beide figuren toont aan dat er een gelijkaardig algemeen patroon bestaat langs lijnen van leeftijd, aard delict, aantal contacten en afhandeling. In Venlo zien we echter de zeer beperkte rol van de politie bij de afhandeling en de veel meer centrale rol van de officier van justitie en de kinderrechter. Dit in tegenstelling tot Den Haag waar de politie wel een meer centrale rol speelt. De kinderrechter treedt in beide steden hoofdzakelijk op tegen oudere minderjarigen bij ernstiger vermogensfeiten en agressieve delicten. Een ander gegeven is verder dat in Venlo vermogens- en agressieve delicten even ver van het nulpunt liggen, hetgeen betekent dat ze evenveel voorkomen, terwijl in Den Haag de vermogensdelicten dicht bij het nulpunt liggen dan de agressieve delicten en dus vaker dan deze laatste voorkomen.

In beide figuren staan degenen met één contact en degenen met meerdere contacten even ver van het nulpunt: ze komen dus beide even vaak voor. (Voor de technische details van de Homals-oplossingen, zie bijlage 2).

5.3 Enkele conclusies van het vooronderzoek

Het is wellicht nuttig de voornaamste vragen waarop dit onderzoek een antwoord trachtte te geven nog eenmaal in herinnering te brengen en aan de hand daarvan enkele conclusies te trekken.

Deze vragen zijn:

1. Wat is de aard der kinderzaken die gedurende een jaar bij de politie binnenkomen.
2. Wat zijn de persoons-achtergronden van de minderjarigen die in dat jaar met de politie in contact kwamen.
3. Hoe onderscheiden zich degenen voor wie dit het eerste contact was van degenen die reeds eerder politiecontacten hadden.
4. Wat kan men zeggen van het afdoeningsbeleid van politie, parket en kinderrechter.

Tenslotte was het de bedoeling van dit onderzoek om tot enige uitspraak te kunnen komen over verschillen in afhandelingsbeleid tussen Den Haag en Venlo, zodat Venlo in het hoofdonderzoek inderdaad zou kunnen dienen als controlestad voor Den Haag.

Over vraag 1 en 2 kunnen we kort zijn. Hoewel het hier om een betrekke-

lijk eenvoudig statistisch overzicht gaat, geeft de samenvatting in paragraaf 5.1 heel wat gegevens over politiecontacten en de jongeren die daarbij betrokken zijn.

Met betrekking tot het derde punt is een eerste duidelijke constatering dat de groep jongeren die slechts 1 politiecontact had zich duidelijk onderscheidt van de groep met meerdere politiecontacten. Hoewel de tweede groep -zoals te verwachten valt- gemiddeld ouder is dan de eerste, heeft ze ook bij constanthouding van leeftijd gemiddeld een lagere opleiding en meer familieleden in het politiedossier. Tenslotte toont die groep ook een ernstiger en agressiever delictpatroon. Deze gegevens suggereren dat het hier gaat om jongeren wier kansen in de samenleving gering zijn en die opgroeien in een milieu waar contacten met de politie niet tot de uitzondering behoren. In dit verband wordt ook wel van marginale of randgroep-jongeren gesproken. Een ander opmerkelijk feit betreft de groep die met name in Den Haag voor niet-delict gedrag met de politie in contact kwam. Met treft in dit verband nogal eens de opvatting aan als zou het hier om jongeren gaan die niets met criminaliteit te maken hebben. Uit het onderzoek kwam echter naar voren dat van de niet-delict gevallen die reeds eerder met de politie in contact geweest waren, de helft ooit een delict had gepleegd. Deze uitkomst suggereert dat er een verband bestaat tussen delinquent gedrag en niet-delictgedrag als weglopen, onhandelbaarheid e.d.

Voor wat met name de vierde vraag betreft is een belangwekkende conclusie dat de uitkomsten van het onderzoek geen steun bieden aan de theorieën over selectief politie-optreden en labelling. Geen van de variabelen die betrekking hebben op die theorieën, zoals sociale klasse -gemeten naar het beroep van de kostwinner-, schoolopleiding, geboorteland of gezins-(on)volledigheid, tonen enig verband met het afhandelingsbeleid. De enige uitzondering geldt de Venlose jongeren met maar één politiecontact. Hoewel de Venlose politie slechts zelden seponert, bestaat de neiging meer zaken van deze kinderen af te doen als ze in volledige gezinnen leven dan als ze in één-ouder gezinnen opgroeien.

Voor het overige moeten we constateren dat de factoren die het sterkst gerelateerd zijn met de afhandelingsbeslissing, betrekking hebben op het gepleegde feit en de leeftijd. Van bepalend belang zijn: aard en ernst van het feit en aantal eerdere politiecontacten, terwijl de leeftijd een verzachtende resp. verzwarende omstandigheid lijkt te vormen. Het

ziet ernaar uit dat het afhandelingsbeleid niet zozeer bepaald wordt door een geheel aan vooringenomen ideeën met betrekking tot elementen als sociale klasse en etnische achtergrond, als wel door meer pragmatische overwegingen, waarbij de aard van het contact dat de politie met de minderjarige heeft en het aantal keren dat dit gebeurt van doorslaggevende betekenis zijn. De achtergrondkenmerken van de jongere die de beslissing verder nog beïnvloeden, zijn hoofdzakelijk geslacht en leeftijd. Hiermee wil niet gezegd zijn dat factoren die met de persoon van de dader samenhangen in het geheel niet van invloed zouden zijn op gerechtelijke beslissingen die ten aanzien van minderjarigen worden genomen. Het komt ons echter waarschijnlijk voor dat dit soort factoren van meer belang worden naarmate een jongere verder het systeem binnendringt, al was het maar omdat er dan aanzienlijk meer achtergrondgegevens ter beschikking komen van de beslissers. Onze voorlopige indruk is in ieder geval dat er op het niveau van de politie niet sprake is van een duidelijk selectief beleid op grond van factoren die met sociale klasse samenhangen. Deze conclusies zijn van algemene aard en hebben betrekking op zowel Den Haag als Venlo.

Uit de Homals-analyse kwamen eveneens sterke overeenkomsten naar voren tussen beide onderzoeksgroepen. Naast deze overeenkomsten echter zijn er ook verschillen. Deze hebben hoofdzakelijk betrekking op de aard van de feiten die de politie in beide steden registreerde en op het afdoeningsbeleid.

Wat de aard der feiten aangaat, treft vooral de afwezigheid van niet-delictgedrag en het vaker voorkomen van ernstiger diefstallen en van agressieve daden in de Venlose politieregistratie.

Wat kan men nu concluderen met betrekking tot de verschillen in afhandeling zoals die uit dit onderzoek naar voren komen. Het is duidelijk dat die conclusies slechts met de grootst mogelijke voorzichtigheid getrokken mogen worden, gezien de beperkingen die aan het materiaal kleven. Op een aantal vragen kan een onderzoek als dit geen antwoord geven en moet het hoofdonderzoek afgewacht worden. Toch zouden we het willen wagen enkele voorlopige opmerkingen op dit terrein te maken.

Een eerste opmerking betreft de praktische afwezigheid in de Venlose registratie van niet-delictgedragingen en heel lichte misdrijven. Dit wekt het vermoeden dat er in Venlo wegen worden gevonden om dit soort

feiten op andere dan officiële wijze af te handelen, zodat ze inderdaad "verborgen" blijven. Mocht dit juist zijn dan ligt het voor de hand dat in de Venlose registratie ernstiger feiten voorkomen dan in Den Haag, waar men praktisch alle politiecontacten registreert. Dit gegeven zijnde zien we toch een belangrijk verschil in afhandeling tussen beide steden, ook indien we de globale delictcategorieën uitsplitsen naar meer specifieke delicten. Steeds weer blijkt dat, waar in Den Haag de politie veel zaken zelf afdoet, dit in Venlo door de officier van justitie gebeurt. Dit resultaat kan niet worden verklaard door erop te wijzen dat in Venlo het delictpakket van ernstiger aard is, omdat uit het onderzoek blijkt dat de ernstiger vermogens- en agressieve delicten zowel in Den Haag als in Venlo tot verschijning voor de kinderrechtter leiden. Het komt ons voor dat het dus om een reëel verschil in afhandelingsbeleid gaat. Hiernaast blijkt bij vergelijking van de opgelegde vonnissen dat in Venlo meer vrijheidsbenemingen worden uitgesproken dan in Den Haag, hetgeen eveneens zou wijzen op een wat strakker beleid.

Al met al lijken de hier beschikbare gegevens -met alle tekortkomingen van dien- toch te wijzen op bepaalde verschillen in de wijze waarop de justitiële autoriteiten in Den Haag en in Venlo kinderstrafzaken afdoen.

(1) R.W. Jongman en P.F. Cats: De ontwikkelingen van de jeugdcriminaliteit in Nederland van 1950-1970, Ned. Tijdschr. voor Crim., 16e jrg. nr. 4, sept. 1971.

J.J.M. van Dijk, C.H.D. Steinmetz: De WODC-slachtofferenquêtes 1974-1979, Ministerie van Justitie, WODC, publ. no. 13, 1979.

(2) Jaarverslag OM 1977.

BIJLAGE 1.

Tabel 1: Leeftijd jongens in Den Haag en Venlo naar aantal p-contacten (uitsluitend delicten) - in % -

	Den Haag		Venlo	
	1 p-cont.	meer p-cont.	1 p-cont.	meer p-cont.
	N = 159	N = 178	N = 94	N = 82
≤ 12 jaar	24,5	15	14	2,5
13 en 14 jaar	31	26	39,5	3,5
15 en 16 jaar	32,5	43	35	41,5
17 en 18 jaar	12	16	11,5	52,5
	100	100	100	100

$\chi^2=7,798$; $df=3$; $p < 0,06$ | $\chi^2=55,38$; $df=3$; $p < 0,001$

Tabel 2: Leeftijd meisjes in Den Haag en Venlo naar aantal politiecontacten (uitsluitend delicten) - absolute aantallen -

	Den Haag		Venlo	
	1 contact	meerdere contacten	1 contact	meerdere contacten
≤ 12 jaar	7	5	-	-
13 en 14 jaar	13	4	4	-
15 en 16 jaar	8	6	10	2
17 en 18 jaar	2	3	4	1
	20	18	18	3

Tabel 3: Schoolopleiding naar leeftijd en aantal politiecontacten (uitsluitend delicten) - in % -

	Den Haag				Venlo			
	≤ 14 jaar		15-18 jaar		≤ 14 jaar		15-18 jaar	
	1 p-cont.	meer p-cont.	1 p-cont.	meer p-cont.	1 p-cont.	meer p-cont.	1 p-cont.	meer p-cont.
	N=94	N=75	N=52	N=86	N=36	N=5	N=44	N=62
LO/LAVO/LBO	71,5	90,5	61,3	73,5	78	(3)	66	69
HAVO/MBO	18	8	29	24,5	16,5	(1)	22,3	23,4
HAVO/VWO	10,5	1,5	9,5	2	5,5	(1)	11,5	7,3
	100	100	100	100	100		100	100
	$\chi^2=10,63$; df = 2; p < 0,01		$\chi^2=4,28$; df = 2; p < 0,12		$\chi^2=0,53$; df = 2; p < 0,77			

Tabel 4: Werkstatus naar aantal politiecontacten (uitsluitend delicten) voor de leeftijdscategorie 15-18 jaar - in % -

	Den Haag		Venlo	
	1 p-cont.	meer p-cont.	1 p-cont.	meer p-cont.
	N=69	N=102	N=47	N=72
schoolgaand	71	51	74,5	53
werkzaam	8,5	22,5	19	29
werkloos	20,5	26,5	6,5	18
	100	100	100	100
	$\chi^2=8,11; df = 2; p < 0,02$		$\chi^2=6,19; df = 2; p < 0,05$	

Tabel 5: Aantal familieleden in dossier naar aantal politiecontacten (uitsluitend delicten) - in % -

	Den Haag		Venlo	
	1 p-contact	meer p-contacten	1 p-contact	meer p-contacten
	N=190	N=196	N=47	N=53
geen fam.lid in dossier	62,5	35	70	39,5
1 fam.lid in dossier	16	21,5	17	36
2 fam.lid in dossier	10	16,5	8,5	17
3 of meer fam. leden in dossier	11,5	27	4,5	7,5
	100	100	100	100
	$\chi^2=31,33; df = 3; p < 0,001$		$\chi^2=9,40; df = 2; p < 0,01^*$	

* Bij de berekening van deze χ^2 zijn de 2 laatste rijen samengenomen, omdat de celfrequenties te laag waren.

Tabel 10: Delictsoort naar leeftijd en aantal contacten - in % -

	Den Haag				Venlo			
	≤ 14 jaar		15-18 jaar		≤ 14 jaar		15-18 jaar	
	1 pc	meer pc	1 pc	meer pc	1 pc	meer pc	1 pc	meer pc
	N=108	N=82	N=81	N=114	N=54	N=5	N=58	N=79
vermogensdelicten	89	85,5	87,5	75,5	52	(2)	77,5	58
agressieve delicten	11	14,5	12,5	24,5	48	(3)	22,5	42
	100	100	100	100	100		100	100

Tabel 11: Delictsoort naar geboorteland en aantal contacten in Den Haag - in % -

	Nederland		Suriname	
	1 contact	meer contacten	1 contact	meer contacten
	N=138	N=161	N= 25	N= 24
vermogensdelict	89,5	79	92	87,5
agressief delict	10,5	21	8	12,5
	100	100	100	100

Tabel 12: Delictsoort naar schoolopleiding en aantal contacten in Den Haag - in % -

	LO/LBO		MAVO/HAVO		HAVO/VWO	
	1 cont.	meer cont.	1 cont.	meer cont.	1 cont.	meer cont.
	n=99	n=131	n=32	n=27	n=15	n= 3
vermogensdelict	87	84,5	90,5	66,5	93,5	(2)
agressief delict	13	15,5	9,5	33,5	6,5	(1)
	100	100	100	100	100	

Tabel 19: Afdoening naar type vermogensdelict - in % -

DEN HAAG						
	eerste contact			meerdere contacten		
	diefst. voert.	lichte diefst.	ernst. diefst.	diefst. voert.	lichte diefst.	ernst. diefst.
	N=43	N=92	N=33	N=47	N=59	N=50
politie	86	93,5	48,5	72,5	73	16
OM	9,5	2,5	18	19	20,5	32
kinderrechter	2,5	-	27,5	8,5	6,5	50
onbekend	2	4	6	-	-	-
	100	100	100	100	100	100

VENLO						
	eerste contact			meerdere contacten		
	diefst. voert.	lichte diefst.	ernst. diefst.	diefst. voert.	lichte diefst.	ernst. diefst.
	N= 8	N=30	N=35	N= 7	N= 6	N=36
politie	-	46,5	5,5	-	(1)	5,5
OM	(8)	53,5	80	(6)	(5)	66,5
kinderrechter	-	-	14,5	(1)	-	28
		100	100			100

Tabel 20: Afdoening naar type agressief gedrag - in absolute cijfers -

DEN HAAG				
	eerste contact		meerdere contacten	
	agressie personen	agressie zaken	agressie personen	agressie zaken
politie	3	9	5	22
OM	1	4	2	1
kinderrechter	1	3	7	3
onbekend + anders	1	-	-	-
	6	16	14	26

VENLO				
	eerste contact		meerdere contacten	
	agressie personen	agressie zaken	agressie personen	agressie zaken
politie	2	14	1	2
OM	9	7	5	9
kinderrechter	3	1	9	7
onbekend + anders	-	-	1	2
	14	22	16	20

Tabel 21: Instantie afdoening en geslacht naar aantal contacten - in % -

	eerste contact				meer contacten			
	jongens		meisjes		jongens		meisjes	
	Den Haag	Venlo	Den Haag	Venlo	Den Haag	Venlo	Den Haag	Venlo
	N=154	N=91	N=28	N=18	N=177	N=77	N=18	N= 3
politie (+onb.)	80,5	33	96,6	11	56,5	5	66,5	-
OM	10,5	57	3,5	89	20,5	60	22,5	(3)
kinderrechter	9	10	-	-	23	35	11	-
	100	100	100	100	100	100	100	

Tabel 22: Instantie afdoening en leeftijd naar aantal delicten - in % -

DEN HAAG								
	eerste contact				meer contacten			
	t/m 12 jr.	13-14 jr.	15-16 jr.	17-18 jr.	t/m 12 jr.	13-14 jr.	15-16 jr.	17-18 jr.
	N=45	N=62	N=57	N=17	N=32	N=50	N=83	N=30
politie	91	82	80,5	70,5	84,5	72	48	30
OM	7	11,5	10,5	6	12,5	12	25,5	30
kinderrechter	2	6,5	9	23,5	3	16	26,5	40
	100	100	100	100	100	100	100	100
VENLO								
	eerste contacten				meerdere contacten			
	t/m 12 jr.	13-14 jr.	15-16 jr.	17-18 jr.	t/m 12 jr.	13-14 jr.	15-16 jr.	17-18 jr.
	N=13	N=39	N=42	N=15	N= 2	N= 3	N=36	N=38
politie	84,5	31	21,5	-	(2)	-	5,5	-
OM	15,5	64	69	80	-	(3)	66,5	55,5
kinderrechter	-	5	9,5	20	-	-	28	44,5
	100	100	100	100			100	100

Tabel 23: Instantie afdoening van Nederlandse en Surinaamse jongeren in Den Haag (uitsluitend delicten) - in % -

	1 contact		meer contacten	
	Nederland	Suriname	Nederland	Suriname
	N = 138	N = 24	N = 160	N = 24
politie	81	83,5	57,5	50
OM	10	12,5	20,5	25
kinderrechter	9	4	22	25
	100	100	100	100

BIJLAGE 2

HOMALS oplossing voor Den Haag

1) fit = 0,59

2) Eigenwaarden 0,35
                  0,23

                  0,58

3) Per variabele: de gegeneraliseerde factorladingen.

	dim.1	dim.2
V1 (afdoening)	0,69	0,57
V2 (aard delict)	0,33	0,54
V3 (aantal contacten)	0,50	0,33
V4 (leeftijd)	0,60	0,60
V5 (status)	0,70	0,30

Conclusie: aan de fit en de eigenwaarden zien we dat dit een redelijke oplossing is, maar wel minder goed dan de oplossing voor Venlo.

Ook de gegeneraliseerde factorladingen zijn lager. Wel komt hieruit precies hetzelfde beeld naar voren als voor Venlo: alle ladingen zijn vrij hoog op de eerste dimensie behalve V2. Op de tweede dimensie zijn V1, V2 en V4 aan de hoge kant.

HOMALS oplossing voor Venlo

1) Fit = 0,80

2) Eigenwaarden: 0,47 op de eerste dimensie
                  0,32 op de tweede dimensie

                  0,79

3) Per variabele: de gegeneraliseerde factorladingen

V1 (afdoening)	0,75	0,70
V2 (aard delict)	0,11	0,71
V3 (aantal contacten)	0,75	0,03

V4 (leeftijd)	0,80	0,72
V5 (status)	0,70	0,33

Conclusie: De fit en de eigenwaarden laten zien dat dit een zeer goede oplossing is. Wat betreft de gegeneraliseerde factorladingen kan men zien dat alle variabelen hoog laden op de eerste dimensie behalve V2 (aard delict).

Op de tweede dimensie laden V1, V2 en V4 hoog.